

Samsun Tarımında Yeni Ufuklar

SAYI 26 TEMMUZ 2009

SAMTIM

ISSN 1305-7588

ekmeğımız
aşımız
şıdamız

GÜVENİLİR
GIDA
SAĞLIKLI
YAŞAM

YEDİĞİNE İÇTİĞİNE
DİKKAT ET

GÜVENİLİR GIDA
TÜKET

www.guvenilirgida.com

SAMTİM

Samsun İl Tarım Müdürlüğü Yayınıdır
SAYI 26 TEMMUZ 2009

Samsun İl Tarım Müdürlüğü Adına

Sahibi: Kadir İSPİRLİ / İl Müdürü

Yazı İşleri Müdürü: Dr. Ali KORKMAZ

Yayın Kurulu: Dr. Ali KORKMAZ - Yaşar BUDAK
Şerife Gül GÖZÜGÜL - Mustafa ALTINDEĞER
Burhan HEKİMOĞLU

Fotoğraflar: Recep YAPINCAK

Yazışma Adresi: İl Tarım Müdürlüğü Çiftçi Eğitimi ve Yayın Şubesi
55060 SAMSUN

Telefon: 0362 231 37 00 / 270 - Faks: 0362 233 21 63

web: www.samsuntarim.gov.tr

ISSN 1305-7588

Samsun İl Tarım Müdürlüğü Yayını Olan **SAMTİM DERGİSİ**
Yaygın Süreli Yayındır.

Tasarım-Baskı Ofset: Yüceer Ofset

Kale Mah. Gazi Müzesi Karşısı Tel: 0362 435 88 37 SAMSUN

Milli Ekonominin Temeli Ziraattir.

SAMTİM

Önsöz

Dünya nüfusundaki hızlı artışla birlikte gıda maddelerine duyulan ihtiyaç da yoğun bir şekilde artmıştır. Gıda maddelerine olan talebin karşılanabilmesi amacıyla; birim alandan daha fazla ürün alabilmek için tarımsal alanlarda kimyasal girdilerin kullanıldığı konvansiyonel üretime başlanmıştır. Kimyasalların bilinçsiz ve aşırı kullanılması sonucunda ekolojik denge bozulmaya başlamış, çevre ve insan sağlığı üzerinde olumsuz etkiler ortaya çıkmıştır. Bu nedenle, Türkiye gibi birçok ülkede artan tüketici bilinci ile birlikte sürdürülebilir tarım ve gıda güvenliği kavramları tartışılmaya başlanmıştır.

Gıda güvenliği; tüketime sunulan gıdalarda fiziksel, kimyasal, biyolojik ve her türlü tehlikeli ajanların bertaraf edilmesi için alınan tedbirler bütünüdür ifade etmektedir. Son yıllarda ülkemizde ve Samsun ilinde gıda sektöründe uluslararası standartlarda, modern işleme teknik ve teknolojileriyle güvenli ambalajlarda kaliteli ve güvenli ürünler üreten ve pazarlayan işletmeler hızla artmakta ve gelişmektedir. Ancak, çiftlikten-sofraya gıda güvenliği yaklaşımı ile gıda zincirinde üretimin ilk aşamasından sofraya kadar olan tüm aşamalarda izlenebilirliğin sağlanması konusunda bazı zorluklar yaşanmaktadır. Samsun ilinde tarımsal üretimden işleme sanayine kadar teknik altyapı yetersizlikleri, üretici ve tüketicilerin yeterince eğitilip bilinçlendirilememesi, genel olarak tüketicilerin satın alma gücünün düşük olması, tarımsal işletmelerin yanında gıda işletmelerinin çok dağınık ve küçük kapasiteli olması ile teknoloji kullanımının zayıflığı, gıda işletmelerinin bir bölümünün zorunlu olmasına karşın çalışma izni ve gıda siciline kayıtlarının bulunmaması, yasal olmayan üretimin haksız rekabeti ve benzeri nedenler "Çiftlikten Sofraya Gıda Güvenliği" hedefine tam olarak ulaşmayı engellemektedir.

Gıda güvenliği konusunda Samsun İl Tarım Müdürlüğü özverili çalışmalar yaparken tüm işletmeleri kayıt altına almayı ve kayıt altındaki işletmelerin insan sağlığı için hijyen kuralları dahilinde kaliteli üretim yapmasını hedeflemektedir. Gıda güvenliği kapsamında yapılan denetimlerde bilgi ve tecrübe birikimi olan denetçilerimiz işletmenin daha sağlıklı, daha kaliteli, daha karlı üretim yapması için işletme sahipleriyle birlikte uyum içinde hareket etmektedir. Burada gıda güvenliği denetçilerimizin amacı; işletmenin denetim kurallarını uygulayarak kaliteli ve hijyen üretimle ürün ve müşteri yelpazesini genişletmeye yardımcı olmak, marka olabilmenin alt yapısını oluşturmak, üretim teknolojilerini geliştirmek, serbest piyasada rekabet ederek ayakta kalmasını ve daha fazla gelir elde etmesini sağlamaktır.

Hazırlanan bu derginin başta ülkemiz ve bölgemiz tarımına, üreticilere, gıda sanayine, işletmelere, tüketicilere ve gıda sektörünün tüm taraflarına yararlı olmasını diliyorum.

Kadir İSPİRLİ
İl Müdürü

İçindekiler

Önsöz.....2

Samsun İçin Tarım Ürünlerinin

Ambalajlama ve Pazarlama

Stratejileri.....3

Sınırımızda Güvenli

Gıda Alanı.....7

Gıda İşyerlerinin AB Müktesebatına

Uygun Şekilde Sınıflandırılması.....9

Samsun'da Tarıma Dayalı Sanayinin

Önemi10

Alo 174 Gıda Hattı.....12

Samsun'da Gıda Organize Sanayi

Bölgesi Çalışmaları.....14

Süt ve Süt Ürünleri Teknolojisi ve

Sektördeki Sorunlar.....19

Balık ve Beslenmedeki Rolü.....23

Haberler.....26

SAMSUN İÇİN TARIM ÜRÜNLERİNİN AMBALAJLAMA VE PAZARLAMA STRATEJİLERİ

Ziraat Müh. Burhan HEKİMOĞLU, Ziraat Müh. Mustafa ALTINDEĞER

1. Giriş

Dünya nüfusundaki hızlı artış, tarımsal alanlardaki azalmayı beraberinde getirmekte bunun sonucunda da **Gıda Sektörünün** önemi her geçen gün artmaktadır. Son iki yılı kapsayan dönemde, tarım ve gıda ürünlerinin fiyatlarında yaşanan dalgalanma ve yüksek oranlı artışlar özellikle az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin öncelikli konularından biri haline gelmiştir.

Dünyanın en az 2 yıllığına resesyona gireceği beklenen bu dönemde tarım ürünlerinin marjinal alanlarda üretilip, pazarlanmasından kar elde etmeyi beklemek hayal görmekle eşit anlama gelmiştir.

Geçmişten günümüze tarımda atılan her bir yanlış adım, yaşanan ekonomik krizler, küreselleşme adı altında alınan uluslararası kararlar (OTP ve DTÖ kararları) kırsal alandaki sorunları ne ekonomik, ne sosyal ne de kültürel yönden ortadan kaldıramamıştır. Kırsal-kent arasındaki gelir ve yaşam düzeyi farklılıkları ilimizi göç vermeye itmiştir.

Türkiye'de geleceğe bakılırken üzerinde en fazla durulan konu, rekabetçi bir tarım sektörünün oluşturulması olmuştur. Tarımın, girdi piyasalarının düzgün işlemesi üretim faktörlerinin piyasa fiyatlarından temin edilebilmesi, diğer sektörlerle rekabet edebilmesi ve ürününü makul fiyatlarla rekabetçi piyasada satabilmesi gerekir.

Bunun için öncelikle kurumsal alt yapının başlıca unsurları olan mülkiyet hakkı, tarımsal finans, tarımsal yayım ve bilgi sisteminin oluşturulması gerekmektedir.

Tarım ürünlerinde fiyat dalgalanmalarının olumsuz etkilerini gidermeye yönelik olarak; verimliliği ve pazarlama imkânlarını geliştirmek üzere üretici örgütlenmesinin etkilileştirilmesi, Borsa ve haller başta olmak üzere ürün ticaretinde etkinliğin sağlanması, kayıt dışılığın azaltılması ve pazarlama standartlarına ilişkin yasal çerçevenin oluşturulması ülkemiz açısından öncelikli görülmektedir.

2. Ulusal Plan ve Programlar

Samsun'da tarım ürünlerinin işlenmesi ve paketlenmesi konusundaki kısır döngü yıllardır süre gelen ve konuşulan bir konudur. Bu konu değişik sempozyumlarda dile getirilmiş, devletin ve başa geçen hükümetlerin destek vermesi konusunda istekler sunulmuş, ulusal yatırımcıların, sermayedarların tarımsal sanayiye geliştirmek için yatırım yapmaları istenmiştir. Öncelikle, Dokuzuncu Kalkınma Planında da (2007-2013) vurgulandığı üzere, arazi toplulaştırması ile sulamanın hızlandırılması ve yaygınlaştırılması, sertifikalı tohum üretimi ile kullanımının geliştirilmesi yoluyla yapısal verimlilik artışının sağlanması hedeflenmektedir. DPT'nin 2009 - 2011 dönemi orta vadeli programında da tarım sektöründe, gıda güvencesinin ve

güvenliğinin sağlanması ile doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımı gözetilerek, örgütü ve rekabet gücü yüksek bir yapının oluşturulması temel amaç olarak belirlenmiştir.

Bu çerçevede tarımsal yapının etkinleştirilmesi kapsamında "üreticilerin, rekabet gücünü doğrudan artırıcı yönde verimliliği ve pazarlama imkânlarını geliştirmek üzere örgütlenmeleri sağlanacaktır" denilmektedir.

İl Özel İdaresi Strateji planında Samsun'da kısa, orta ve uzun dönemde Samsun'un tarımsal kalkınmasına yönelik: Tarımsal işletmelerin rekabet gücünün artırılması, kırsal gelirlerin artırılması ve kırsal toplumun yaşam şartlarının iyileştirilmesi, tarımsal pazarlama altyapısının güçlendirilmesi ve tarım-sanayi entegrasyonunun sağlanması hedeflenmektedir. Ayrıca bu hedefler (2006-2010) tarım stratejisi belgesi ile de örtüşmektedir.

İl Tarım Master Planı, TR83 Alt Bölge Master Planı, TR8 Batıkara Deniz Bölge Master Planında sektör ve üretim yığınlaşmalarına değinilmiştir. Tarım ve sanayi entegrasyonunun ilimizde bir an önce sağlanması, tarımsal işletmelerin modernizasyonu ve pazarlama stratejilerinin geliştirilmesi gerekliliği üzerine tarımsal kalkınma modeli oluşturulmuştur. Kırsal kalkınma yatırımlarının bölgesel rekabet edebilirlik perspektifinde oluşması gerektiğine değinilmiştir.

Türkiye AB'ye aday ülkelerin kullanabileceği (2007-2013) yılları arasında katılım öncesi mali yardım aracı olan (IPA)'nın Kırsal Kalkınma Bileşeni (IPARD) hibe desteklerinden yararlanabilecektir. IPARD'ın 3 önceliği olan: pazar etkinliğinin geliştirilmesi, tarımsal çevre tedbirleri ve kırsal ekonominin geliştirilmesi başlıkları içinde, topluluk standartlarına erişmek için "tarım ve su ürünlerinin işlenmesi-pazarlamasının geliştirilmesi topluluk standartlarına yükseltilmesine dair yatırımların desteklenmesi" ilimiz tarım ürünlerinin pazarlanması açısından alınan kararlardan biridir.

3. Tarım Ürünlerinin Pazarlanmasında Sebzeçilik Sektörü

Dünyada 800 milyon ton sebze ve 650 milyon ton meyve üretimi var. Pazarı 2,6 trilyon € olarak tahmin ediliyor. Uluslararası pazarlarda temel kural; doğru tohum ya da fidana yönelmek, sonrasında kalıntı bırakmayacak kadar az ilaç /gübre kullanarak zamanında hasat etmek ve kabul gören paketleme içinde ihraç etmek. Bu temel kuralları gözetmezseniz büyükler arasına hiçbir zaman giremezsiniz.

2008 TÜİK verilerine göre 25 milyon ton olan Türkiye sebze üretiminin 1.238.264 tonu Samsun'da üretilmektedir. Samsun üretim miktarı ile Türkiye sebze üretimi ve üretim değerinin yaklaşık %5' ini karşılamaktadır. Bu rakam il ve ülke ölçeğinde büyük bir oranı temsil etmektedir.

Dünyada, taze sebze meyve sektöründe ürün tüketim trendleri değişmiyor. Tüketici için ürün işlevselliği öne çıkmaktadır. Bu durum ambalajlama ve paketlemeyi çok önemli kılıyor. Pazarlama dünyasının kabul etmediği bir ürünün piyasadan silinmesi kural haline dönüştü. Marka çok önemli bir belirleyici faktör oldu. Marka yoksa ürünün satılma şansı da yok. Türkiye'de son yıllarda gelişme eğilimi gösteren

sanayi dallarında üretilen çeşitli tarım ve gıda ürünleri ile diğer gıda dışı ürünlerin amaca yönelik pazarlanmasında, özellikle ihracat mallarında, ambalajlamanın giderek önemini artırdığını görüyoruz. İklim koşullarının giderek ağırlaşması ve açlığın tüm dünyayı ilgilendiren bir konu haline gelmesiyle birlikte tarım stratejileri ulusal sınırların dışına çıkmaya başlayacak. Bu alanda Türkiye'nin gelecek zor günlere her anlamda hazır olması gerekiyor. Öte yandan, ülkemizde sürekli hale gelen kriz ortamı, üreticileri dış pazarlara yönelmeye zorluyor. Bu ise ürünün ve ambalajın daha da zorlu bir rekabet ortamına girmesi demektir.

4. Samsun İçin Ambalajlama ve Pazarlama Stratejileri

Samsun'un ilinde tarım sektörünün kalkınması sorunları yerinde çözümüne bağlıdır. Bunun için ülkesel olarak izlenecek ilk yol, Türkiye'nin uzun vadeli gelişme stratejisi ile tespit edilen "kırsal kalkınmanın" sağlanmasıdır. Diğer ise ilin yerel güçlerin kullanımı ile oluşturulacak "tarım platformunun" tüketici tercihlerinin ve piyasa şartlarının egemenliğini göz önüne alarak pazarlama stratejileri geliştirmeleri olmalıdır.

Tarım ve Köyişleri Bakanlığının Ulusal Kırsal Kalkınma Stratejisi, (2006-2010) ulusal tarım stratejisi çerçevesinde tarım üreticilerine kırsal alanda bireysel yada grup olarak yapacakları öz sermayeye dayalı projeli yatırımları için, tarım ürünlerinin depolanması, işlenmesi, ambalajlanması ve paketlenmesine yönelik yatırım tesislerinin yapımı desteklenmektedir.

Ülkenin işletme çöplüğüne dönmemesi için mevcut faal olan veya olmayan tesislerin kapasite artırımı ve teknoloji yenilenmesine yönelik yatırımlar ile önceden başlamış, yarım kalmış veya kısmen yapılmış yatırımların tamamlanmasına yönelik yatırımlar için de destek verilmeye başlanmıştır.

Bunun neticesinde ilimizde tohum temizleme ve paketleme tesisi, kuruyemiş paketleme tesisi, bakliyat temizleme ve paketleme tesisi, yem üretim tesisi, salça ve marmelat üretim tesisi gibi tesisler ekonomiye kazandırılmıştır. Ancak kırsal kalkınma sadece burada bahsi geçen tarımsal sanayiye yönelik işletmelerin kurulmasından ibaret değildir. Kırsal alanda eğitimden sağlık alt yapıya kadar bölgesel kalkınmayı da içine alan yatırım kalemlerini içine almalıdır.

Samsun için tarım ürünlerinin pazarlanması konusunda ulusal ve dış pazarlar için çıkış noktası aranmalıdır. Çünkü il-bölge ve ülke ölçeğinde bitkisel üretimde yığıllaşmaya baktığımızda Samsun'da 1 milyon tonun üzerinde yaş meyve ve sebze üretimi vardır.

Samsun'da brokkoli, enginar, karnabahar, yağlık biber (kapia), domates, pırasa, Brüksel lahanası, kırmızı lahana, taze fasulye ve karpuz gibi sebzeler ihracat için söz sahibi olabileceğimiz ürünlerdir. Samsun ili bu sebzeler için daha fazla üretim potansiyeline sahiptir. İhracat için çıkış noktası iyi tarım uygulamaları prensibine göre üretilmiş ürünlerin yurt dışına pazarlanması olmalıdır. Öncelikle ilde bu konuda geçmişte deneyimi olan büyük işletme ve firmalardan faydalanılmalıdır.

Çok geçmeden "İl Tarım Ürünlerini Pazarlama Platformu" kurularak tarım ürünlerinin işlenmesi ambalajlanması paketlenmesi ve pazarlanması noktasında çalışılmalıdır. Hedef pazarlama noktaları yurt içinde büyük marketler zinciri olmalı, yurt dışında ise Ortadoğu AB ülkeleri Rusya hedef seçilmelidir.

Üretilen üründe gıda güvenliği dış pazarların istediği çeşit ve ambalajlama, ürün tedarikinde süreklilik gibi belli başlı bir standardın yakalanamaması halinde ihracatta yaşanan sorunların her zaman yaşanma riski olacaktır. 2007 yılında Samsun'un teknik inceleme heyetinin Rusya'da pazar arayışları için yaptıkları açılımda yaşananlar bizim uzun süreli mal tedarikinde ve depolamada yetersiz olduğumuzu ortaya koymuştur.

Dünyada marketlerde sertifikasız meyve-sebze zaten satılmıyor. Türkiye'de de globalgap etiketi zorunluluğu getirildi. Gıda güvenliği konusunu halledersek Avrupa, Rusya ve Ortadoğu'nun meyve-sebze ambarı oluruz.

Temelde pazara yönelme ve rekabetçi yapıya ulaşmaya yönelik tarımdaki yeniden yapılanma süreci; tarımsal işletmelerin rasyonel ekonomik birimlere dönüşmesini, üretimde verimlilik artışını, örgütlü bir tarım sektörünün olması gerekliliğini piyasa mekanizmaları karşısında zorunlu kılmaktadır.

Avrupa'da pazarlama ağında hakim olan grup üretici birlikleri, üretici birlikleri ile iş yapan Avrupa yaş meyve sebze perakendecileri; belediye, üretici birlikleri ve özel sektörün temsilcilerinden oluşan hallerdir.

Freshfel Avrupa, Avrupa'da yaş meyve sebze tedarik zinciri ile ilgili görüşmelerin yapıldığı birliklerden birisidir. Birlikler sektörün Avrupa ve uluslararası alanda menfaatlerini korumakta ve konu ile ilgili ticari ve yasal gelişmeler hakkında üyelere güncel bilgiler vermektedir. Ayrıca sektör temsilcilerinin bir arada bulunacağı, görüşlerin paylaşılacağı, uluslararası taze ürün sektör ticaretinin geliştirilmesi, sektörün rekabet edebilirliği ve etkinliğinin tartışılacağı ortamlar sunmaktadır.

Tarımsal ürünleri pazarlama platformunun öncelikle ilin tarımsal kapasitesinin (mekansal, teknolojik ve çeşitlilik yönlerinden) ölçülebilir şekilde ortaya çıkartılması, Ar-Ge çalışmaları ile bitki çeşitliliğinde ve tarım teknolojilerinde öncü uygulama bölgesi seçmesi, üretici birlikleri ile tarımsal kapasitemizi geliştirip marka olabilecek ürünlerimizle Samsun isminin tanınmasına çaba sarf etmelidir.

5. Sonuç

Tarım sektöründe ileriye yönelik alınabilecek önlemler ise; uzun vadeli kredilendirme sistemi ve arazi ofisleri aracılığıyla işletme ölçeğinin büyütülmesi, tarıma diğer sektörlerden sermaye dönüşü ve büyük ölçekli işletmeler kurulması, sulama yatırımlarının hızlandırılması, basınçlı sulama sistemlerinin yaygınlaştırılması, tarımsal pazarlama (tasnif, ambalajlama, depolama ve nakliye) sistemlerinin geliştirilmesi, tarımsal desteklerin artırılarak GSMH'nın %1'i düzeyine çıkarılması ve etkin hale getirilmesidir. Uzun dönemde biyoteknolojik araştırma altyapısının geliştirilerek hastalıklarla mücadele, verim ve kalite geliştirme amaçlı çalışmalara ağırlık verilmesi şeklinde olmalıdır.

Gıda Mühendisi Hamdi YILMAZ

Samsun birçok alanda Türkiye'mizin önde gelen illerinden olduğu gibi ithalat ihracat alanında da Türkiye pastasının büyük dilimlerinde yer almaktadır. Ancak bilinen diğer bir gerçek var ki hepimizi üzüntüye sevk etmektedir. Özellikle ihracat alanında Türkiye'nin önemli iki ovasına sahip olmasına rağmen ve tam karşımızda Rusya ve Türk Cumhuriyetleri gibi iki dev pazar varken bunu değerlendirememektedir. Ama Son dönemlerde gerek çiftçiye verilen destekler gerekse Tarımsal Kalkınma Havzalarının oluşturulması ilimizin hak ettiği yerlere ulaşması için birer basamak olacaktır.

İl Tarım Müdürlüğü Kontrol Şube Müdürlüğümüz elemanlarınca İthalat ve İhracat işlemleri Son derece ciddiyet ve titizlikle yürütülmektedir. Özellikle ithalatta Samsun Gümrük Müdürlüğü, Ziraî Karantina ve İl Müdürlüğü olarak koordineli bir çalışma ile ithalat işlemleri sonuçlandırılmaktadır. Samsun Gümrüğümüzden Başta Buğday ve Ceviz olmak üzere çeşitli ithal ürünler giriş yapmaktadır. Buğday ağırlıklı olarak Rusya ve Kazakistan'dan ülkemize giriş yaparken ceviz Romanya, Kırgızistan, Moldova ve Ukrayna gibi değişik ülkelerden ülkemize gelmektedir. Bunun yanında Buğday Kepeği, Ayçiçeği Küspesi, Şeker Pancarı Melası, Mısır Kepeği ve Gıdalık Mısır gibi nadir de olsa yemlik ve gıdalık muhtelif ürünler gelmektedir. Bu ürünlerde buğday da olduğu gibi Rusya ve Ukrayna gibi ülkelerden ülkemize girmektedir. Bu ürünlere Devletimizin Çeşitli politikaları çerçevesinde ithalat işlemleri yapılmaktadır. Örneğin ceviz, yemlik ürünler de Ülkemizdeki üreticileri korumak için %130'lara varan vergi oranları, Buğday ve Mısır gibi ürünlerde ise Dahilde İşleme İzin Belgesi ile ithalat işleri gerçekleştirilmektedir. Dahilde İşleme İzin Belgesi ile gelen Buğdaylar ki %80'lere yakın oranlarda bu şekilde ithalat gerçekleşmektedir; Bu yolla Ülkemize giren Buğdaylar Fabrikalarımızda işlenerek %74'lere varan oranlarda Buğday unu olarak Yurt Dışına İhraç edilmek zorunda olan ürünü olan buğday kepeği de yine ihraç şartı koşulmaktadır. Dolayısıyla buğdaysız kaldığımız için değil fabrikalarımızın bir nevi hammaddesi gibi düşünmek gerekir, bu sayede hem un fabrikalarının rantabilitesi artmakta hem de yurt dışından gelen buğdaylar ile İç piyasadaki buğdaylar paçal yapılarak daha kaliteli unlu mamuller üretilmektedir. Neden ithalatta

özellikle buğdaydan bahsettiğime gelince çünkü Samsun Gümrüğü buğday ithalatında Türkiye'de bir numarayı almaktadır. Burada zihnimizi bulandırmamak için miktarlardan bahsetmiyorum. Çünkü gelen buğdayların %90'a yakını Arap Ülkeleri, Azerbaycan, Gürcistan hatta denizaşırı ülkelere bile ihracatı yapılmaktadır. 2007 yılında Samsundaki firmalar birleşerek 50.000 tonluk gemi ile Küba'ya ihracat yapılmıştır. Yine bu yıl firmalar 3.000 ton Libya'ya ihracat yapacağı gelen bilgiler arasında yer almaktadır.

İthalat işlemlerinde kurumumuz yeterince hassasiyet göstermektedir. İthalat için gelen firmalar kurumumuza başvuruda bulunur. Evrakları incelenen firmaların uygunluğu tespit edildikten sonra gemi, silo ve tırlardan numuneler alınarak kalite spektlerinin yanında ilaç kalıntıları (pestisit), ağır metaller ve boksinler gibi, insan sağlığını olumsuz etkileyecek parametrelere titizlikle bakılarak ulusal mevzuatımıza uygun bulunduğu tespit edilen ürünlerin yurda girişine izin verilmektedir. Örneğin Buğdayda 13 farklı kriter li Kontrol laboratuvarımızda kontrolü yapılarak uygunluğu tespit edildikten sonra ithalat izni verilmektedir.

İhracat ürünlerimiz ise fındık, şekerli ürünler (reçel, helva, lokum çeşitleri), salça, buğday unu (yoğun olarak), mısır irmiği gibi ürünler düzenli olarak firmalarımızın gönderdiği ürünler bunlar genellikle; İngiltere, Almanya, Belçika, Fransa, İtalya, Hollanda, Rusya, Azerbaycan, Irak, İran, Libya, Kuveyt, Cezayir, Küba, Mısır gibi çok çeşitli ülkelere ihracatları bulunmaktadır. Bu yukarıda bahsettiğimiz ihracat ürünleri Samsun'dan üretilen ürünler, bununla birlikte Samsun Gümrüğü yaş meyve ve sebze için önemli ihracat kapılarından biri sayılmaktadır. Antalya, Muğla, Manisa gibi yaş meyve sebzenin yoğun olarak üretildiği illerden Rusya'ya çok fazla miktarlarda ihracat gerçekleşmektedir.

Yazımın başında da belirttiğim gibi Samsun iki önemli ovaya sahip olmasına rağmen ihracat ürünleri bazında çok gerilerde bulunmaktadır. Sadece az miktarlarda beyaz lahana ve karpuz olarak gerçekleşen ihracat Samsun'umuza yakışmamaktadır. Bafra ve Çarşamba ovası mevcut iken Rusya ve Türk Cumhuriyetleri pazar olarak göz kamaştırırken bu sektör yapılacak eğitim ve tanıtma çalışmalarıyla Samsun'umuz için önemli bir gelir kaynağı olmaya aday görünmektedir. Bafra ve Çarşamba ovalarında ihtiyaç fazlası ürünler Yeşilirmak ya da Kızılırmak'ta balıklara yem olmaktadır. Tabi ki bunun için tarımda kalitenin yükseltilmesi ve sözleşmeli Tarımın biran önce hayata geçirilmesi gerekmektedir.

Konumuz Dış Ticaret olmasına rağmen bu konulara değinmeden geçemedim çünkü belki bir Antalya, bir Manisa olamayız, ama potansiyelimizi kullanırsak Samsun'un kalkınmasında bu sektörün önemli bir ayağını oluşturacağını düşünüyorum.

GIDA İŞYERLERİNİN AB MÜKTESEBATINA UYGUN ŞEKİLDE SINIFLANDIRILMASI

Ziraat Mühendisi Hatice TORUN

Bilindiği üzere AB ile yapılan müzakerelerde 12. fasıl başlığı ile incelenen "Gıda Güvenliği, Veterinerlik ve Bitki Sağlığı"nın tarama süreci tamamlanmış olup, müzakerelere açılabilmesi için gıda işletmelerinin AB müktesebatına uygun şekilde sınıflandırılması gerekmektedir. Bu sınıflandırma çalışmasının zamanında tamamlanması ise Türkiye'nin üyelik sürecini olumsuz etkileyebileceğinden büyük önem arz etmektedir.

Bu çalışmalar neticesinde işletmelerimizin AB kriterlerine göre geniş çaplı bir değerlendirilmesi yapılmış olacak ve yapılacak değerlendirmeler sonucunda çıkacak tabloya göre işletmelerimizin durumlarının düzeltilmesi için IPARD kaynaklarından mali kaynaklar aktarılacaktır. İlimizde de bu fırsatı en iyi şekilde değerlendirecek bir ciddiyet ve gayretle gerekli çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışma kapsamında gıda işyerleri, "KAYIT" veya "ONAY" kapsamında değerlendirilerek bu çalışmalar 01.06.2009 itibarıyla tamamlanmış ve ilgili birimlere iletilmiştir. **Et, Süt ve Su Ürünleri işletmeleri "ONAY" kapsamında, diğer işletmeler ise "KAYIT" kapsamında değerlendirilmiştir.**

İlimizde KAYIT kapsamında değerlendirilecek işyerlerinin kayıt işlemleri de tamamlanarak Bakanlığımızın ilgili birimlerine iletilmiştir. ONAY çalışmaları kapsamında ise ilimizde; 11-12-13 Haziran 2008 ve 14-15-16-17 Ekim 2008 tarihlerinde AB uzmanlarınca ve Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü elemanlarınca uygulamalı eğitim çalışması yapılmış ve bu eğitim çalışmasına ilimiz Kontrol Şube Müdürlüğü elemanları ile Ağrı, Amasya, Ardahan, Artvin, Bartın, Bayburt, Bilecik, Iğdır, Karabük, Çorum, Düzce, Erzincan, Erzurum, Giresun, Gümüşhane, Kars, Kastamonu, Kayseri, Malatya, Ordu, Rize, Sinop, Sivas, Tokat, Tunceli ve Zonguldak illerinden Gıda Kontrolörleri katılmıştır. Eğitim çalışması sırasında ilimizde ONAY kapsamında değerlendirilecek olan süt, et ve su ürünleri tesisleri ziyaret edilerek hem pratik hem de teorik değerlendirmeler yapılmıştır. Bu eğitim çalışması Dr. Willem MARSMAN başkanlığında 4 AB'li uzmanın rehberliğiyle gerçekleştirilmiştir.

İlimizde ONAY kapsamında değerlendirilecek işyerleri; mezbaha- et ve et ürünleri 38 adet, yumurta paketleme 17 adet, süt ve süt ürünleri 18 adet, su ürünleri tesisi 6 adet olmak üzere toplam 79 adet işyeri olarak belirlenmiştir. Bugüne kadar yapılan çalışmalarda; et ve et ürünleri işletmeleri, süt ve süt ürünleri işletmeleri ile su ürünleri tesisleri, "AB Müktesebatına uygunluk bakımından" değerlendirilmiş ve sonuç olarak; 22 adet et ve et ürünleri işletmesi "AB Müktesebatına uygun değil, ancak mali kaynak sağlanırsa kısa vadede çözülebilir" diye değerlendirilmiştir. 16 adeti ise direkt olarak "AB Müktesebatına uygun değil" diye değerlendirilmiştir. 7 adet yumurta paketleme tesisi "AB Müktesebatına uygun değil, ancak mali kaynak sağlanırsa kısa vadede çözülebilir" diye değerlendirilmiştir. 5 adeti "Mali kaynak sağlanırsa uzun vadede çözülebilir" diye diğer 5 adedi ise direkt olarak "AB Müktesebatına uygun değil" diye değerlendirilmiştir. 12 adet süt ve süt ürünleri tesisi "AB Müktesebatına uygun değil, ancak mali kaynak sağlanırsa kısa vadede çözülebilir" diye ve 6 adedi de direkt olarak "AB Müktesebatına uygun değil" diye değerlendirilmiştir.

Su ürünleri tesislerinde ise durum biraz daha farklı olup, **5 adet tesis "ONAY" almış**, 1 adedi de "AB Müktesebatına uygun değil, ancak mali kaynak sağlanırsa kısa vadede çözülebilir" diye sınıflandırılmıştır. "Mali Kaynak Sağlanırsa Kısa Vadede Çözülebilir Uygunsuzluk" kategorisinde olan işletmelerimiz; IPARD yardımıyla faydalanabilecek konumda değerlendirilmiştir. IPARD; Türkiye'ye kaynakların tahsisi için AB tarafından da onaylanmış Kırsal Kalkınma Stratejisi'ne tahsis edilecek kaynaklar için kurulmuş bir ajanstır. Bilindiği gibi, 20 il IPARD kapsamında olup, ilimiz de bunların içerisinde.

Destekleme Şube Müdürü Recep KIRBAŞ

Samsun Türkiye'nin kuzeyinde Karadeniz'in kenarında verimli topraklara ve kimyasallarca az kirlenmiş tarımsal üretim için çok uygun bir ekolojye sahip olan aynı zamanda tarımın vazgeçilmez unsuru olan sulama için de Kızılırmak ve Yeşilirmak gibi Türkiye'nin iki önemli ırmağının içerisinden geçtiği sahilde Çarşamba ve Bafra ovaları ve içeride de Vezirköprü ovasının yer aldığı, ticaret için önemli bir unsur olan stratejik bir konumda bulunmaktadır. Ekonomide üretilen malın pazarlanması çok önemli olup Samsun bu yönden de avantajlı bir konumda bulunmaktadır. Kara, deniz, hava ve demiryolu ulaşımının tamamı Samsun'da mevcuttur. Üretilen malların pazarlanabilmesi için Samsun orta ve doğu Karadeniz için bir merkez durumunda olup birçok firmanın bölge müdürlükleri ve distribütörlükleri Samsun'da bulunmaktadır.

İşte böyle avantajlara sahip olan Samsun'da hem hayvansal, hem bitkisel ve hem de su ürünleriyle ilgili olarak mevcut üretim kaynakları en etkin şekilde kullanılarak pazarın istediği norm ve standartlarda üretimin gerçekleştirilmesi ve bunun tüketiciye en emin şekilde ve en kısa sürede ulaştırılması gerekmektedir. Diğer bir deyişle Tarım ve Köyişleri Bakanlığımızın bir politikası olan "Tarladan Sofraya Güvenli Gıda" şartlarını sağlayacak şekilde üretim yapılması gerekmektedir.

Değişen ve gelişen dünyada ülke olarak yalnız değiliz. Ülkemiz de gerek gıda ve gerekse diğer konularda uluslar arası mevzuatlara uymak durumundadır. Bundan dolayı hem insanımızın karnını kaliteli ve ucuza doyururken hem de ihracata yönelik üretim yapılarak üreticimiz ve ülkemiz kazanç sahibi olmalıdır. Ülkemiz mevcut üretim kaynaklarıyla kendi kendine yetebileceği gibi ihracat da yaparak iyi bir döviz girdisi sağlayabilir.

Samsun için bu üretimin gerçekleştirilmesi ve üretilen ürünlerin işlenerek katma değer sağlanması mümkündür. Ancak tarımın önünde bazı sorunlar mevcuttur. Bunlar üretim yapılırken üreticilerin girdi maliyetlerinin yüksek olması buna karşılık ürünlerini değeri fiyata satamamaları, desteklerden değişik sebeplerden dolayı yeterince yararlanamamaları, Samsun'da tarımsal sanayinin yeterince gelişmemiş olmasıdır. Dolayısıyla üretilen ürünlerin mahalli pazarlarda ve hallerde azınlık bir esnaf ve tüketiciye ulaştırılması ve dolayısıyla arz talep dengesini düşündüğümüzde arzın fazla olmasından dolayı fiyatların düşmesi, gelişmiş ülkelerde gördüğümüz üretim ve pazarlamada oluşturulan örgütlenmenin az ve mevzuatının yeterince işlevsel olmayışı, üreticilerimizin üretim bilincinin düşük olması sayılabilir.

Burada yapılması gereken istihdamı sağlayacak, göçü durduracak üreticinin refahını arttıracak karlı ve sürdürülebilir tarımsal sanayi yatırımlarının acilen kurulup faaliyete geçirilmesidir. Bu amaçla Samsun'da Tekkeköy, Bafra ve Kavak ilçelerinde organize sanayi alanları kurulmuştur. Devlet tarafından da yatırımları cazip hale geçirmek için ulusal, bölgesel ve sektörel bazda teşvikler sağlamış bulunmaktadır.

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından kırsal kalkınma plan ve programları ile 2006-2010 ulusal tarım

stratejisi çerçevesinde; doğal kaynakların korunmasını dikkate alarak kırsal alanda gelir düzeyinin yükseltilmesi, tarımsal üretim ve tarımsal sanayi entegrasyonunun sağlanması, tarımsal pazarlama altyapısının geliştirilmesi, gıda güvenliğinin güçlendirilmesi, kırsal alanda alternatif gelir kaynaklarının oluşturulması, basınçlı sulama sistemlerinin geliştirilmesi, yürütülmekte olan kırsal kalkınma çalışmalarının etkinliklerinin artırılması ve kırsal toplumda belirli bir kapasitenin oluşturulması amacıyla Kırsal Kalkınma Yatırımlarını Destekleme Programı uygulamaya konulmuş ve program halen devam etmektedir. Bu programda bir yandan çiftçilerimizin üretimi nicelik ve nitelik olarak arttırmak için işlerini kolaylaştıracak makine ekipman teminine destek verilirken diğer yandan da yatırımcıların tarımsal konularda yapacakları yeni veya mevcut tesislerinin rehabilitasyonu ile ilgili konularda destek verilmektedir. Bu amaçla ilimizde bugüne kadar il müdürlüğümüze 4 etapta toplam 255 adet yatırım projesi destekleme amaçlı olarak müracaat etmiş bulunmaktadır. Bunlardan 68 adedi bakanlıkça onaylanmış ancak 13 yatırımcı değişik sebeplerle yatırım yapmaktan vazgeçmiştir. 40 adet proje tamamlanmış olup 15 adedi de devam etmektedir. Desteklenen 55 adet projenin dağılımına baktığımızda; 12 adet un fabrikası (bunların biri hariç 11 adedi teknoloji yenileme ve kapasite artırım projesidir.), 7 adet soğuk hava tesisi, 6 adet çeltik fabrikası, 5 adet fındık işleme, 5 adet süt işleme, 4 adet yem üretim, 2 adet bakliyat temizleme ve paketlenme, 2 adet tıbbi ve aromatik bitkiler işleme ve paketlenme, 2 adet et işleme, 1 adet ayçiçeği püresi üretimi, 1 adet dondurma üretim, 1 adet kuruyemiş paketlenme, 1 adet meyve depolama ve muhafaza, 1 adet salça ve marmelat hazırlama, 1 adet sebze paketlenme, 1 adet tohum temizleme ve paketlenme, 1 adet yumurta paketlenme, 1 adet sera projesi tesisi ve ayrıca alt yapı projesi olarak da 1 adet toplu basınçlı sulama projesi desteklenmiştir. Bunları toplam yatırım proje tutarları 18.510.000 TL. olup ödenen hibe tutarı da 9.129.500 TL. dir. Ayrıca aynı programdan bu tesislere ürün üretecek olan çiftçilerin modern alet ve makinelerle donatılarak üretim maliyetlerinin azaltılması ve kaliteli üretim sağlanması amacıyla müracaatta bulunan çiftçilerimize 1350 adet makine desteği yapılmıştır. Bu makinelerin toplam tutarı 13.400.000 TL. olup ödenen hibe miktarı ise 6.703.700 TL dir. Her ikisini topladığımızda bu programdan Samsun iline yaklaşık 15.830.000 TL hibe sağlanmış ve 35.000.000 TL'ye yakın bir yatırım Samsun'lu çiftçi ve yatırımcılar tarafından yapılmıştır. Bu programdan desteklemeler 5. etapla devam edecektir.

Yatırımcılarımız bilinçli olmalı ve devlet tarafından yapılmış ve yapılacak olan desteklerden azami oranda yararlanmalıdırlar. Yapılacak yatırımlar için hazırlanması gereken projelerin dikkatli ve titiz bir şekilde hazırlanması gerekmektedir. Bu amaçla Samsun'lu yatırımcılar şanslıdırlar. Çünkü özellikle son 5-6 yılda gerek Avrupa Birliği kaynaklı ve gerekse Tarım ve Köyşleri ve diğer bakanlıklarca uygulanan genel bütçe kaynaklı yapılan desteklemelerin proje hazırlanma sürecinde Samsun'da küçük de olsa proje hazırlama büroları oluşmuştur. Dolayısıyla yatırımcılar Projelerini hazırlamak için Ankara, İstanbul, İzmir gibi illere gitmek zorunda kalmamaktadırlar.

Sonuç olarak bu kadar imkâna sahip Samsun'da özellikle tarıma dayalı sanayi yatırımları konusunda çok şeyler yapılabilir. Samsunumuz bulunduğu konumda balkanlardan Kafkaslara ve kuzeyde Rusya pazarına üretimiyle pazarlamasıyla bir yıldız gibi doğabilir. Bugüne kadar yapılan yatırımlar bu iş için bir tetikleme görevi görebilir. Kazanan çiftçilerimiz, yatırımcılarımız ve dolayısıyla ülkemiz olacaktır.

Ziraat Mühendisi Mustafa KOCAMAN

"Tüm canlıların hayatlarını sürdürebilmeleri ve gelişebilmeleri için en temel ihtiyaç gıdadır. Teknolojinin her geçen gün kendini daha da yenilemesi ve yaygınlaşan gıda ticaretiyle insanların tüketim ihtiyaçları da değişiyor. Bununla birlikte gıda kaynaklı hastalıklar özellikle çocuklar, yaşlılar ve hamilelerde ciddi tehlikeler oluşturuyor. İnsanların sağlıklarını veya hayatlarını kaybetmelerinin yanında yapılan sağlık harcamaları da büyük ekonomik kayba sebep oluyor. Bu nedenle Güvenilir gıda konusu tüm toplumlar için hayati önem arz etmektedir. Güvenilir gıda her türlü bozulma ve her türlü hastalık yapıcı etmenlerden arındırılmış tüketime uygun hale getirilmiş gıdayı kapsamaktadır. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı güvenilir gıda üretimini ve tüketimini toplumun değişmez kuralı haline getirmek için Avrupa birliği mevzuatını göz önüne alarak ulusal mevzuatını hazırladı ve bunu sürekli güncellemektedir. Bu çalışmalar çerçevesinde güvenilir gıda kavramsal bir nitelik kazanmış ve tüketicilerin güvenilir gıda bilinci artırılmıştır.

Ülkemizde etkin gıda kontrolü yapılması ve gıda mevzuatını Avrupa birliği normlarına uygun hale getirilmesini temel gıda politikası olarak benimseyen Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tüm Türkiye'deki denetimlerine hız kazandırmıştır.

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı güvenilir gıda arzını sağlamak için yaklaşık dört yüz bin iş yerinden aldığı gıda örneklerini üzerinde yetkili, resmi ve özel gıda kontrol laboratuvarlarında analizler yapılmaktadır.

4975 gıda denetçisiyle halkın sağlığını koruyor: İnsan hayatında önemli bir yere sahip olan gıdanın tarladan sofraya kadar olan süreçte dikkatle izlenmesi ve yönetilmesi gerekiyor. 2009 yılını Güvenilir gıda yılı olarak ilan eden Tarım ve Köyişleri Bakanlığı "En iyi denetçi tüketicinin kendisidir" anlayışı için de sosyal bir kampanya başlatıyor ve tüm tüketicilere sesleniyor: "**Güvenilir gıda, sağlıklı yaşam.**"

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı bu kampanyayla yediden yetmişe herkesin zihninde güvenilir gıda bilinci oluşmasını ve bu sayede tüketicinin de bu denetim mekanizmasının içinde daha etkin bir rol oynamasını hedeflemiştir.

Bakanlığımız bu kampanyayla tüketici bilinç düzeyinin artırılması için belirlediği bazı özellikleri şöyle sıralamaktadır:

"Son tüketim tarihi geçmemiş, muhafaza ve satış kurallarına uygun, ambalajlı ve etiketli, gereği gibi hazırlanan ve korunan, Bakanlığımızdan izinli, her türlü katkı, kalıntı ve biyolojik yönüyle risk ve tehlike taşımayan gıdalar: Güvenilir gıda olarak değerlendirilmektedir."

Bu Kampanyaya İçişleri Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Yerel yönetimler, Sivil Toplum Kuruluşları ve Özel sektör ile birlikte yediden yetmişe tüm Türkiye destek vermiştir.

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı bu kampanyayla Gıda güvenirliliği konusunda gıda üreticilerini, gıda satış ve toplu tüketim yerlerini, turizm işletmecilerini, gençlerimizi ve çocuklarımızı, ev hanımlarımızı ve tüm tüketicilerimizi bilinçlendirmeyi hedeflemiştir. Bununla birlikte tüketiciye güvenilir gıda arzının sağlanmasını ve haksız rekabetin de engellenmesini hedeflemiştir.

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı bir ilke daha imza atarak: Tüm Türkiye'de güvenilir gıda konusunda tüketicilerden ve üreticilerden gelen şikâyet ve talepleri karşılamak için 174 Alo Gıda Hattı hizmete girmiştir. Başvurular kayıt altına alınarak değerlendirilmesiyse riske dayalı daha etkin bir denetim sistemi geliştirilebilecektir. Web tabanlı yazılımlar sayesinde

gelen başvurulara anında ulaşılabilecek ve eş zamanlı olarak takip edilebilecektir.

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ülkemizde etkin gıda denetiminin sağlanması, gıda sisteminin güçlendirilerek Avrupa birliğinin mevzuatına uygun hale getirilmesi amacıyla çalışmalarına hız kesmeden devam etmektedir."

Yukarıdaki yazı Tarım ve Köyişleri Bakanlığımızın 2009 yılını Güvenilir Gıda Yılı ilan etmesinden sonra yapmış olduğu reklam kampanyasının yapıldığı az zaman içerisinde topluma verilmesi istenen mesajların içinde olduğu çok hoşuma gitmiş bir yazı idi. Bunu herkesin okumasını istediğimden yazımın giriş kısmına koymayı uygun buldum umarım beğenirsiniz.

14 Şubat 2009 tarihi Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın 174 Alo Gıda Hattı'na gelen ihbarlarla varlığını tüm Türkiye'ye gururla ifade ettiği bir tarihtir. Eleştirel olarak insanların kendi isteklerinin yapılmadığı kanaatinin yıkıldığı tarihtir. Yine bu tarih bilgi almak isteyen, şüphe duyan, oluşumlardan rahatsız olan vatandaşların karşısında kendisinin vatandaşlığını ve devletini hissettiği oluşumun başlangıç açılımlarından biri olmuştur.

Sistemin açılımından biraz bahsetmek gerekirse, 81 ilin anında izlenebileceği eş güdümlü sorgulanabilen bir Web tabanından oluşmaktadır. Hattın aranmasıyla başlayan süreç işlemin sürmesi doğrultusunda güncellenebilmekte ve sadece aramayı yapan vatandaşın sorgulamasına açık gizlilik unsurunu koruyan bir sistemdir. Alo 174 Gıda Hattının açılmasından bu yana onbini geçkin bir sorgulama yapılmıştır. Bu sorgulamaların çoğu ihbar niteliği taşımakla birlikte bilgi almak isteyenlerde azımsanmamaktadır. Tüketiciler en çok son kullanma tarihi geçmiş ürünler ile lokanta ve restoran gibi yerlerde yemeklerin içerisinde çıkan yabancı maddelerden şikâyetçi olmuştur. Bakanlığımız, ihbarları değerlendirip Türkiye'nin gıda haritasını çıkararak risk denetimini ön plana çıkarmayı düşünmektedir. Böylece elimizdeki imkânları daha ergonomik kullanmak mümkün kılınacaktır.

En çok şikâyet hijyenik şartlarda üretim yapılmaması, üretim izni almadan faaliyet gösterilmesi ve son tüketim tarihi geçmiş ürünlerin satılmasıyla ilgili olmuştur. 174 Alo Gıda Hattı'na gelen çağrılar kayıt altına alınarak aynı zamanda bir veri tabanı oluşturulmaktadır. Bu sayede Türkiye'nin gıda haritası çıkarılarak buna göre eylem planı hazırlanacaktır. Gıda güvenilirliği hususunda riskli bölge ve ürünler tespit edilecek, denetim ve kontrol etkinliği de artırılacaktır. Gıdadaki üretim, ambalaj ve hijyen bozukluğundan kaynaklanan problemlere ise çözümler üretilmektedir. Üç haneli telefon numarası Türkiye'nin her yerinden aranabilmektedir. Bakanlığın internet sitesi aracılığı ile de ihbar ve şikâyetlerin sonucu ihbarı veya şikâyeti yapan tarafından vermiş olduğu vatandaşlık numarasını girerek sorgulanabilmektedir.

"Herhangi bir gıda ile ilgili olumsuzluk yaşayan, izleyen bir tüketicimiz; 174 numaralı Alo Gıda hattını arayarak çıkan görevliye bildirecektir. Bildirilen tüm mesaj kayıt altına alınıp, web ortamına aktarılarak, ilimizdeki sistem sorumlusu görevliye en kısa sürede intikal edecektir. Sistem sorumlusu tarafından çıktısı alınarak Kontrol Şube Müdürlüğümüze ve oradan da konu sorumlusu tarafından sahadaki muhabata ulaşılarak gerekli inceleme veya denetim yasal olarak gerçekleştirilmiş olacaktır. İşlem sona erdikten yapılan işlemler aynı yoldan tekrar geri bildirim yapılacaktır."

Ziraat Mühendisi Mustafa ALTINDEĞER

1. Giriş

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın 2009 yılını "Gıda Güvenliği Yılı" ilan etmesiyle beraber başlattığı "Güvenilir Gıda Sağlıklı Yaşam Kampanyası" çerçevesinde gıda kalitesinin, rekabet edebilirliğin, sorumlu pazarlamanın ve çevre duyarlılığının sağlandığı, tüketicilerin gıda güvenliğinden emin olduğu ve bilinçli gıda tercihleri yapabildiği bir ortamın oluşması amaçlanmıştır.

Gıda sektörüne yönelik tüm yaklaşımların temelinde "Halk Sağlığı" ve "Gıda Güvenliği" konularının bulunması gerekir. Ne büyüklükte olursa olsun, ülkemizdeki tüm gıda ve içecek firmalarının sürdürülebilir büyümelerini gerçekleştirdikleri ve tüketicilerin ihtiyaçlarını güvenle karşıladıkları bir ortamın geliştirilmesi gerekir. Gıda konusu Samsun için ele alındığında organize gıda sanayi bölgesinin kurulması kaçınılmaz olmuştur. Türkiye gıda ve içecek sanayi dernekleri federasyonu (TGDF) tarafından hazırlanan 2008 Gıda Envanteri verilerine göre Türkiye'deki 4. büyük sektör gıda sektörüdür. 22.092 işletmede, 471 bin kişilik istihdam sağlayan sektör, Gayri Safi Yurtiçi Hâsıladan 181 milyar pay almıştır. Sektör geçtiğimiz yıl %172 Dış Ticaret Karşılama Oranı ile ithalat-ihracat dengesinde artı veren nadir sektörlerden biridir.

2. Gıda Organize Sanayi Bölgesi Kuruluş Çalışmaları

Organize Sanayi Bölgesi: Sanayinin uygun görülen alanlarda yapılanmasını sağlamak, kentleşmeyi yönlendirmek, çevre sorunlarını önlemek, bilgi ve bilişim teknolojilerinden yararlanmak, imalat sanayi türlerinin belirli bir plan dahilinde yerleştirilmeleri ve geliştirilmeleri amacıyla, sınırları tasdikli arazi parçalarının gerekli alt yapı hizmetleriyle ve ihtiyaca göre tayin edilecek sosyal tesisler ve teknoparklar ile donatılıp planlı bir şekilde ve belirli sistemler dahilinde sanayi için tahsis edilmesiyle oluşturulan ve 4562 sayılı Kanun hükümlerine göre işletilen mal ve hizmet üretim bölgesini tanımlamaktadır.

İhtisas Organize Sanayi Bölgesi ise; aynı sanayi iş kolunda ve bu iş koluna dahil alt sanayi gruplarında faaliyet gösteren tesislerin yer aldığı OSB'yi ifade eder. Bugün İlimize ekonomik ve sosyal gelişme adına katkı sağlayacak olan "Gıda Organize Sanayi Bölgesi" Türkiye'de kurulan ihtisas organize sanayi bölgelerinden biridir. Samsun Organize Sanayi Bölgesinde Gıda sanayi alt yapısındaki sektörlerle yatırım ve buna bağlı olarak da üretim imkânı sağlamak gerekliliği doğmuştur. Gıda Organize sanayi Bölgesinin kurulması ile birlikte Sanayicinin ve tüketicinin daha düşük maliyetle üretim ve tüketim yapabilmesi, vergi kaçaklarının azaltılması, Gıda sanayinin ihtiyacı olan hammadde için güvenilir veri tabanı oluşturulması son derece gerekli olacaktır.

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın 13 Nisan 2007 tarih ve 3909 sayılı yazıları ile "Kuruluş Protokolü" onaylanarak tüzel kişiliği tescil edilen Samsun Gıda OSB, İl Özel İdaresi'nin yüzde 30, Samsun TSO'nun yüzde 21, Büyükşehir Belediyesi'nin yüzde 21, Ticaret Borsası'nın yüzde 21 ve

Tekkeköy Belediyesi'nin yüzde 7 katılım payları ile oluşturulmuştur. OSB, Tekkeköy mevkiinde 41 adet parselden oluşan, toplam 46.5 ha arsa üzerinde kurulmuştur. Gıda OSB 'de yer alacak firmaların üretim alanları ve yatırımlarını belirlemek amacıyla Tarımsal sanayi yatırım konularına esas olmak üzere 13 başlık altında belirlenen yatırım konularına ait bilgiler Samsun İl Tarım Müdürlüğü'nce hazırlanmıştır. Bunlar: Dondurulmuş gıda, yem entegre, meyve suyu, çeltik ve pirinç, sebze/meyve işleme, süt işleme, deniz ürünleri ve soğuk hava tesisleri, bitkisel ham yağ, sucuk, salam ve sos, et işleme, salça, turşu, sirke ve pekmez, kuru meyve sebze kategorilere ayrılmıştır. Bu çalışma ile gıda sanayinin alt dallarını oluşturan, bu üretim alanlarının teknolojisi, alt yapısı, hangi ürünler için yatırım yapılmalı, Türkiye örnekleri, asgari kapasite ve yatırım tutarı ne olmalı, istihdama katkısı, ilimizde aynı konuda faaliyet gösteren tesis sayısı ve fiili çalışma kapasiteleri neler gibi sorulara cevap aranmıştır.

Gıda OSB'de 41 sanayi parselinde yatırım yapmak üzere toplam 58 firma müracaatta bulunmuş ve 25 firmanın ilk etapta yatırım yapmasına karar verilmiştir. Toplamda 272.145.060 TL'lik bir yatırım gerçekleştirecek olan firmalar, aynı zamanda 1.509 kişiye de istihdam sağlayacak. Böylece 2010 yılında üretime geçebilecek bir Organize Sanayi Bölgesi gerçekleştirilmiş olacak. Arazi tahsislerine göre dondurulmuş gıda sektöründe 4, entegre yem üretimi sektöründe 2, ilaç üretiminde 1, bitkisel yağ üretiminde 1, soya, mısır, pirinç unu, un üretiminde 3, süt ürünleri işleme sektöründe 2, et ürünleri işleme sektöründe 2, deniz ürünleri işleme sektöründe 1, sebze meyve işleme, hububat bakliyat, meyve suyu, pirinç, fındık entegre, organik tarım ürünleri işleme, tıbbi aromatik bitkiler, turşu, sirke, pekmez, salça üretimi gibi konularda da 9 firma üretim yapacak.

3. Samsun'da Gıda Sanayine Hizmet Eden İşletmeler

Türkiye'de artan nüfusun yeterli, dengeli ve sağlıklı beslenmesi, tarımsal üretimin uygun şekilde değerlendirilmesine bağlı olup, bu da gıda sanayinin yapısının sağlıklı şekilde gelişmesi ile mümkün olacaktır. Türkiye'de gıda sanayinde alt sektörler açısından sayısal dağılıma bakıldığında; sanayinin %65'ini un ve unlu mamuller, %11'ini süt ve süt mamulleri %12'sini meyve-sebze işleme, %3,5'ini bitkisel yağ ve margarin, %3'ünü şekerli mamuller, %1'ini et mamulleri ve %4,5'luk kısmını tasnif dışı gıdalar, alkolsüz içecekler, su ürünleri sanayinin oluşturduğu görülmektedir. Samsun'da gıda sanayi işletmesi 791 adet olup sektörlerin dağılımı aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İL BAZINDA SEKTÖRLERİN DAĞILIMI

Kırsal Ürünler Kodu ve Sektörü	İşleme Sayısı
(1) Et ve Et Ürünleri	30
(2) Süt ve Süt Ürünleri	28
(3) Yumurta ve Yumurta Ürünleri	13
(4) Arıcılık Ürünleri	3
(5) Balık ve Diğer Su Ürünleri	4
(6) Tahıl, Un ve Unlu Mamuller	484
(7) Pastacılık Ürünleri ve Tatlılar	100
(8) Meyve ve Sebze İşleme	14
(9) Bitkisel Yağ ve Margarin	2
(10) Şekerli Mamuller	11
(11) Baklagiller	28
(12) Baharatlar, Çeşni Veneçler ve Soslar	6
(13) Kuruyemişi ve Çerezler	21
(14) Çikolata ve Kakao Ürünleri	1
(15) Bitki, Çay ve Kahve Ürünleri	4
(16) Alkolsüz İçecekler	2
(17) Alkollü İçkiler	0
(18) Özel Beslenme Amaçlı Gıdalar	0
(19) Aromalar ve Koku Maddeleri	1
(20) Hazır Yemek ve Yemek Fabrikası (Tablodot)	24
(21) Gıda ile Temas Eden Madde ve Malzemeler	12
(22) Tasnif Dışı Gıdalar	3
Toplam	791

*2008 yılı envanter bilgileri

Samsun'un 2008 gıda sanayi envanter bilgileri incelendiğinde un ve unlu mamul işletmeleri ilk sırayı almaktadır. Un ve unlu mamuller sektöründe un, ekmek ve ekmek çeşitleri, simit, yufka gibi ürünler üretilmektedir. Et ve et ürünleri üreten işletme sayısı toplam 30 adet olup bu işletmelerden 18'i kırmızı et, 12 si kanatlı et alt sektörlerinde faaliyet göstermektedir. Samsun'da et ve et ürünleri işleyen 30 adet işletme gözükmesine rağmen entegre bir et işleme tesisi bulunmamaktadır. İşlenmiş et ürünleri; taze ve dondurulmuş olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Rosto, bonfile, kıyma, pirzola, biftek, kuşbaşı, parça etler vb. taze et ürünleridir. Bu taze et ürünleri dondurulmak suretiyle belli süreler saklanabilmektedir. İşlenmemiş et ürünleri arasında karkas etlerde bulunmaktadır. Karkas etler kalitesine göre parçalanıp paketlenmekte ve önce -40 derecede şoklanmakta ve -20 derecede muhafaza edilmektedir.

Samsun ilinin adrese dayalı nüfus kayıt sistemi veri tabanına göre nüfusu 1.233.671 dir. Nüfusun %63'ü şehirde yaşamaktadır. Türkiye'de kişi başı ortalama 27 kg et tüketilmektedir. Tüketilen etin üçte birinin (9 kg/kişi) kırmızı et olarak tüketildiği kabul edilirse Samsun ili nüfusu göz önüne alındığında ilin kırmızı et ihtiyacı yaklaşık 11.000 ton olduğu görülmektedir. 2008 yılı TİM verilerine göre Samsun ilinin 4.686 ton kırmızı et üretimi vardır. Bu durumda Samsun et ihtiyacının ancak %42'sini karşılayabilmektedir. Ya da il dışından karşılanan veya kaçak/kayıt dışı tüketilen kırmızı et miktarı 6.314 ton dur.

Samsun'da İlçe Belediyelerine ait 13 adet 3. sınıf mezbaha, mülkiyeti büyükşehir bel. ait 1 adet 1. sınıf mezbaha, 1 adet özel sektöre ait 1. sınıf mezbaha/kombina bulunmaktadır. Tüm bu işletmelerin toplam olarak günlük kesim kapasitesi 352 BB ve 576 KB şeklindedir. Yaklaşık %25 kapasite kullanım oranı ile çalışmaktalar. İlimizde iklim ve coğrafi şartların uygunluğuna karşın et sektörünün gelişmemesinin sebebi kombine et tesislerinin bulunmamasıdır. Mevcut mezbahaların büyük kısmı teknik ve hijyenik şartlar açısından mevzuata uygun değildir. Kırmızı Et ve Et Ürünleri Üretim Tesislerinin Çalışma ve Denetleme Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik hükümlerine göre çalışma izni almak ve bu yönetmeliğin belirlediği teknik-hijyenik kurallara göre faaliyette bulunmak zorundadır. İlde et işleyen et parçalama ve mamul et ürünleri üreten et tesisleri güvenilir, hijyenik, sağlıklı et temininde zorluk çektikleri için et ihtiyaçlarını il dışından temin etmektedirler.

Samsun ili büyükbaş hayvan varlığı açısından Ülkede (2008'e göre) 6. sırada yer almaktadır ancak entegre bir et işleme tesisi bulunmamaktadır. Kurulacak entegre bir tesis ile günlük 250 BB, 400 KB hayvan kesimi ile ilin et ihtiyacı karşılanabilecektir. İlimizdeki et işletmelerinin ekonomik ölçekte büyüülmesi ve işletme ölçeklerinin modern tesisin gerektirdiği şartları sağlayacak ölçekte yapılandırılması gerekmektedir. İlimizde Organize Hayvancılık Sanayi Bölgesinin kurulması, Ticaret Borsaları bünyesinde Canlı Hayvan Borsaları oluşturulması, Büyük hayvancılık işletmelerinin kurulması teşvik edilmelidir.

Süt ve süt ürünleri işleyen işletme sayısı ilimizde toplam 28 olup, 16 işletmede beyaz peynir, kaşar peyniri, lor peyniri, yoğurt, ayran, krema, tereyağı vb. ürünler işlenmekte, 12 sinde ise dondurma yapılmaktadır. Bu işletmelerde 2008 yılı verilerine göre 166 adet personel istihdam edilmektedir. İlimizde üretilen sütün önemli bir kısmı 30 civarında bulunan süt toplama merkezlerine gitmekte, bir kısmı merkezlerden diğer illere nakledilmekte, bir kısmı da üretici ailelerce tüketilmektedir. İşletmelere gelen sütler hariç olmak üzere diğerleri kayıt altına alınamadığından miktarları

bilinmemektedir. Üretilen sütün bu şekilde dağılımı sonucunda; işletmelere gelen süt yeterli olmamakta ve mevcut işletmeler tam kapasite çalışmamaktadır.

İlimizde biri faaliyetini durdurmuş, toplam 5 adet Su Ürünleri İşleme Tesisi bulunmaktadır. Bu tesislerde balıkta ve kurbağada derin dondurma; deniz salyangozunda haşlama ve derin dondurma; teknolojisi uygulanmaktadır. Dondurulmuş gıdalar; düşük sıcaklıklarda gıdalarda bulunan mikroorganizmaların çoğalma ve faaliyetlerinin kesin olarak durdurulması, biyokimyasal reaksiyonların olabildiğince azaltılması ilkesine dayanarak dondurulan, meyvesebze, et ve et ürünleri, su ürünleri ve unlu mamullere kadar geniş bir alanda dağılım gösteren bir ürün grubudur. Gıda maddeleri dondurma yöntemi ile işlendiğinde, raf ömrü uzun her mevsim tüketilme imkanı olan, belli bir standartta ve kolay hazırlanabilen ürünlere dönüşmektedir. Hasat edilen ürünler birkaç saat içerisinde fabrikaya getirilip temizlenerek önce -40 derecede dondurma işlemine tabi tutulduktan sonra -18 derece üzerinde muhafaza edilerek istenilen zamanda tüketime sunulabilmektedir. Dondurulmuş gıdalar genelde ihrac amaçlı üretilmektedir. Ülkemizde daha çok Marmara ve Ege bölgesinde bu tür tesisler kurulmuştur. İlimizde su ürünleri dışında bu teknolojiye sahip her hangi bir tesis bulunmamaktadır. Son iki yıldır ise bir tesisimizde balıkta marinat teknolojisi uygulaması başlamıştır.

İlimizdeki su ürünleri tesislerin kurulu kapasitesi, balık 13.515 ton/yıl, deniz salyangozu 1605 ton/yıl, kurbağa 36 ton/yıl, salyangoz kabuğu 170 ton/yıl'dır. Su ürünleri işleme tesisleri hammaddesini doğadan karşılayan tesisler olduğundan yıllar itibarıyla üretim miktarlarında istikrar yoktur. Bu itibarla balık kapasitelerinin tamamına yakınına hamsi dondurarak kullanılmaktadır. Hamsi sezonunda ürünün fazla olduğu yıllarda tesisler kapasitelerini tam kullanabilmektedir. Deniz salyangozu işleminde ham madde temininde güçlüklerle karşılaşmakta ve kapasite kullanımı ortalama %50 seviyelerinde kalmaktadır. İlimizde kurbağa istihsalinin miktarı tam bilinmemektedir. Ancak 150-400 ton/yıl arasında olduğu tahmin edilmektedir. İlimizdeki tesislerde kurbağa işleminin yapılmamakta ve istihsalin tamamı işlenmek üzere il dışına gitmektedir. Salyangoz kabuğu üretimi, kara salyangozu üretiminin yan ürünüdür. İlimizde yaygın şekilde kara salyangozu istihsalı yapılmaktadır. Ancak, üretimin tamamı il dışına sevk edilmekte ilimizde işlenmemektedir.

Samsun ilinde 2008 yılı TÜİK verilerine göre yaklaşık 311.490 dekar alanda 1.238.264 ton sebze üretimi gerçekleştirilmiştir. Samsun bölgemizde en çok ekilişi yapılan ve ihracata uygun ürünler domates, karpuz, biber, kavun, kırmızı lahana, beyaz lahana, brokkoli, patlıcan, fasulye, marul, pırasa, ıspanak, karnabahar gibi sebzelerdir. Son yıllarda Samsun ilinde yıldan yıla artan yağlık biber üretimi önemli bir trend yakalamıştır. Özellikle Bafra ovasında oldukça geniş bir ekim alanı bulan yağlık biber ülkemizde iç piyasa da rahat bir pazar bulmuştur. Yağlık biber de ülkemiz iç tüketiminin önemli bir miktarı Samsun ili tarafından karşılanmaktadır. Ancak bu rakamın çok üzerinde üretim yapıldığı ve daha fazla üretim yapmaya elverişli potansiyelin bulunduğu bilinmektedir. İlimizde sebze veya meyveyi tashif, ambalaj, paketleyen ve depolayan, özellikle ihracata dönük ürün pazarlayan tesislere ihtiyaç duyulmaktadır. Ülkemizde kurutulmuş meyve ve sebze işleyen tesisler emek yoğun teknoloji ile çalışmakta olup bu tesislerde daha çok hazır çorba üreticilerinin talep ettiği kurutulmuş domates ve biber üretilmektedir. Ülkemizde kurutulmuş meyve üretimi ilimizde üretimi olmayan, daha çok kayısı, kuru incir ve üzüm üzerinedir.

Samsun'da yağlı tohumlu bitkiler genelde Karadenizbirlik tarafından sözleşmeli olarak yetiştirilmekte olduğundan satın aldığı ham maddeyi Merzifon'da bulunan fabrikasında işlemektedir. Ayrıca Tarım Kredi Kooperatifine ait Bafra ilçesinde bulunan tesiste de bitkisel ham yağ üretimi yapılmaktadır. Samsun'da 24 adet pirinç fabrikası bulunmakta olup işletmeler tam kapasite çalışmamaktadır. Fabrikaların pirinç üretimlerinin artırılması halinde Samsun'un çeltik üretimleri dahi yeterli olmayacaktır. Üretim kapasitemizin çok yüksek olması dolayısıyla, yeni fabrikalar kurmayı teşvik etmek yerine kaliteyi artırıcı çalışmaların desteklenmesi daha uygun olacaktır.

Meyve suyu konsantresi üretiminde genellikle sermaye yoğun teknolojiye dayanmaktadır. Değişik meyvelerden konsantre elde etmek için kullanılan üretim teknolojisi genelde aynı olmaktadır. Bu amaçla gereken makine ve teçhizatlar; yürüyen bantlar, presleme, parçalama, pastörizasyon, enzimasyon gibi üretim süreçleri sermaye yoğun teknoloji istemektedir. Buna karşın, ayıklama, paketleme gibi üretim süreçlerinde emekten daha fazla yararlanılır. Samsun'da 28.000 ton şeftali üretilmektedir. İlimizde 15.000 ton/ yıl kapasiteli şeftali işleyecek şekilde 2.500 ton meyve suyu konsantresi elde edilecek bir tesisin kurulması ile üretim sezonuna bağlı olarak gerek meyvenin değerlendirilmesi gerekse istihdama katkı sağlayacaktır.

4.Sonuç

Konumu itibariyle Samsun Gıda Organize Sanayi Bölgesinin hemen karayolu ve ulaşım ağının bitişiğinde olması, limana yakın olması, havaalanı, kargo, transfer ve ünitesi adefa entegre alan boyutunda yerleşmesinin sağlanması ve ihtisas organize sanayi bölgesi avantajı ile birlikte değerlendirdiğimiz zaman, birçok üretim faaliyeti için çok cazip alt yapı ve destek hizmetleri sunması bölgemizin tercih edilebilirliği ve talep edilmesini çok önemli ve değerli bir boyuta taşıyacaktır.Yoğun talep karşısında arsa yetersizliğinden kaynaklanan sıkıntı nedeniyle tahsis talebi karşılanamayan, yer tahsisine bağlı olarak yatırım talebinde bulunacak 33 yatırımcı için Gıda OSB'nin genişletilme çalışmaları sürdürülmektedir.

Sanayide sözleşmeli tarım yoluyla ham madde temini sağlayan firmalara ayrıcalık ve teşviklerin tanınması Samsun'da Gıda Organize Sanayi Bölgesinin genişlemesine ve üretim üssü olmasına katkı sağlayacaktır. Gıda sanayi firmalarının AB tarafından Türkiye için oluşturulması olası katılım öncesi mali yardım kaynaklarından etkin yararlandırılmasını sağlayarak yatırım maliyetlerinin düşürülmesi, Gıda sanayi firmalarının ölçek ekonomisine uygun faaliyette bulunmalarını sağlayacak düzenlemelerin yapılması, Samsundaki gıda sanayi firmalarının dış piyasalarda etkin bir şekilde rekabet edebilmesinin önünü açacaktır.

Kaynaklar

- 1.Türkiye Gıda Ve İçecek Sanayi Dernekleri Federasyonu (TGDF) Yayınları.
2. IX Kalkınma Planı Gıda Sanayi ÖİK
3. Altındağ M., Hekimoğlu B., Ülkemiz ve Samsun İli Hayvancılığının Genel Durumu., Samsun Valiliği İl Tarım Müdürlüğü Strateji Geliştirme Birimi Yayını., Temmuz 2009.

SÜT VE SÜT ÜRÜNLERİ TEKNOLOJİSİ VE SEKTÖRDEKİ SORUNLAR

Ziraat Mühendisi Hatice TORUN

Süt; içerdiği protein, laktoz, mineral maddeler, vitamin ve yağ yönünden oldukça zengin bir besin maddesidir. Süt proteini olan kazein ile süt karbonhidratı olan laktozun doğada sadece sütte bulunması sütin değerini daha da arttırmaktadır. Beslenmemizde büyük öneme sahip olan süt, dayanıksız olduğundan teknolojik işlemlerden geçerek soframıza gelmektedir. Türkiye'de üretilen sütin büyük bir kısmı hala, ilkel yöntemlerle işlenmekte ve tüketicinin ekonomik ve kültürel zaafından yararlanarak bu şekilde üretim yapanlar tüketici bulmaktadırlar.

Sütün bileşiminin büyük kısmı sudan oluşmuştur. Karbonhidrat, lipit ve protein içeriğinin yanı sıra önemli mineral, vitamin ve enzimleri içermektedir. İnsan için çok iyi bir besin olan sütin litresi 650 kilo kalori enerji sağlamaktadır. Dünya ülkeleri, hayvan besleme tekniklerini geliştirme çalışmalarına bağlı olarak dünya süt üretimindeki paylarını arttırmışlardır. Gelişmiş ülkelerde süt üretimi büyük oranda hatta bazı ülkelerde tamamen inek sütüne dayalıdır. Türkiye'de süt üretimi inek, manda, koyun ve keçilerden sağlanmaktadır. Bu hayvanların sayısı bakımından önemli yere sahip olan Türkiye süt üretiminde yetersizdir.

Son yıllarda süt ve ürünleri çok geniş tartışmalara konu olmuştur. Özellikle;

- 1) Süt yağının kolesterolü kontrol altında tutmasıdaki rolü,
- 2) Süt ve süt ürünlerinin dengeli beslenmedeki önemi,
- 3) Süt ve süt ürünlerinin bitkisel ürünlerin beslenme değerini yükseltmedeki katkısı,
- 4) Bebek mamaları teknolojisinde inek sütünün anne sütüne benzetilme imkânları,
- 5) Okul çağındaki çocuklarda süt içme alışkanlığının mantıksal düşünme ve çabuk hatırlama gibi zihinsel gelişmedeki önemi,
- 6) Yetişkinlerde süt içme alışkanlığının mide kanseri vakalarının azalmasıdaki rolüyle ilgili araştırma sonuçları ve benzeri olaylar gibi.

Tartışma konuları arttıkça her gün süt işleme teknolojisi daha büyük ilgi odağı olmaktadır ve bunlara paralel olarak teknolojik işlemlerde yeni gelişmeler imkânını sağlayabilecek çabalar harcanmaktadır. Süt işleme teknolojisinin gelişmesini gerektiren birçok neden vardır. Bunlar;

- 1) Üstün besin değeri herkesçe bilinmesi gereken sütin dayanma süresi çok kısadır. Doğal yapısı bozulmadan tüketiciye sunulması gerekir.
- 2) Tüketiciye süt ve süt ürünleriyle beslenme alışkanlığı aşılama amacıyla değişik ve çekici ürünler sunmak gerekir.
- 3) Hastalık etmenlerinin yayılmasını önlemek için sütin mikroorganizmalardan arındırılması gerekir.
- 4) Süt üretiminin az olduğu mevsimler için; üretim bolluğu olan mevsimlerde dayanıklı ürünlerin işlenmesi gerekir.
- 5) Süt üretimi gelişmemiş bölge ve ülkelere işlenmiş ürün sunulması veya rekombine süt işleyebilecek süt ürünleri işletmelerinin kurulması gerekir.
- 6) Mevsimler bölgeler arasındaki fiyat dengesizliğinin giderilmesi gerekir.
- 7) Her zaman ve her yerde standart kalitede süt ve süt ürünleri sunmak gerekir.
- 8) Üretim maliyetini düşürmek, en ekonomik işlem

tekniklerinin geliştirilmesini gerektirir.

- 9) Çevrenin korunması, fabrika atıklarının sağlıklı, ekonomik ve yararlı bir şekilde değerlendirilmesi gerekir.
- 10) Bebeğini kendi sütüyle besleyemeyen annelere sağlıklı, besleyici ve ekonomik alternatifler sunmak gerekir.
- 11) Günümüzde haftalık süt işleme kapasitesi milyonlarca litre (binlerce ton) olan süt ve süt ürünleri entegre işletmeleri, mutlaka gelenekselleşmiş yöntemlerin dışında yeni teknolojilere yönelmek gerekir.
- 12) Gelişmeler ilerledikçe buna bağlı olarak yardımcı maddeler, ekipmanlar, kontrol sistemleri, analiz yöntemleri, ambalaj teknikleri ve pazarlama imkânları gibi konularda da yeni teknolojik yöntemlerin ekonomik bir şekilde uygulanması gerekir.

Çok kısa zamanda bozulabilme özelliği nedeniyle sütün sağılmasından işlenmesine, işlenmesinden pazarlanmasına kadar uzanan çeşitli kademelerde sorunlar ortaya çıkmaktadır. Sorunları kontrol edebilmek amacıyla; insanoglunun binlerce yıllık deneyimlere dayanarak uygulamaya çalıştığı birtakım yöntemler, özellikle son yüzyılda ilim ve teknolojide meydana gelen gelişmelere paralel olarak araştırma ve incelemeye konu olmuş ve keşfedilen gerçeklerin ışığında geliştirilen yeni metotlarla da günümüzün modern süt teknolojisine ulaşılmıştır.

Modern anlamda süt ve süt ürünleri sanayi; hammadde ihtiyacını karşılayabilen, çiğ sütü sağlıklı olarak toplamayı, gelişmiş teknolojilerle ülkemiz ve uluslararası standartlarına uygun olarak işleyebilen, yurt içinde ve yurt dışında pazarlayabilen işletmelerden oluşmaktadır.

Ülkemizde üretilen çiğ sütün sadece %20'si modern sanayi kuruluşlarında hijyenik olarak süt ve süt ürünlerine dönüşmektedir. Yapılan araştırmalar, ülkemizde üretilen sütün yaklaşık %80'inin son derece sağlıklı koşullarda işlenerek açık olarak tüketiciye sunulduğunu ortaya koymuştur. Süt ve süt ürünleri sanayi işyerlerinin %32.5'i Marmara Bölgesindedir. İlimizde de durum ülke genelinden çok farklı değildir. Halen ilimizde Tarım ve Köyşleri Bakanlığında üretim iznli 18 adet süt ve süt ürünleri işletmesi ile 18 adet de dondurma imalathanesi bulunmaktadır. Bu işletmelerimizden 2008 yılı Envanter çalışmaları için alınan bilgi ve verilere göre; 2008 yılında faal olan işletmelerde işlenen çiğ inek sütü miktarı yaklaşık olarak 30.000 ton'dur. 2008 yılı ilimiz inek sütü üretimi 388.600 ton'dur. Bu sütlerin önemli bir kısmı ilimizde 30 civarında bulunan süt toplama merkezlerine gitmekte; bir kısmı ilimiz işletmelerine gitmekte, bir kısmı bu merkezlerden diğer illere nakledilmektedir. Bir kısmı da üretici ailelerce tüketilmekte ve ne yazık ki çok büyük bir kısmı da sokak sütü tabir ettiğimiz şekilde açıkta, kapı kapı dolaşarak veya süt ya da ürünleri şeklinde (yoğurt, peynir, yağ vb) cadde ve sokaklarda, en yaygın haliyle de semt pazarlarında satışa sunulmaktadır. İşletmelere gelen sütler hariç olmak üzere diğerleri kayıt altına alınamadığından miktarları bilinmemektedir.

Samsun'daki bu süt ve süt ürünleri işletmelerinde kaşar peyniri, beyaz peynir, tereyağı, krema, yoğurt, ayran, dondurma, sütlü buz ve diğer süt ürünleri işlenmektedir. Ancak ilimizde bulunan bu işletmeler tam kapasite çalışmamaktadırlar. Ülkemiz genelinde olduğu gibi ilimizde de üretilen sütün azımsanamayacak kadar önemli bir miktarı sokak sütçülüğünde değerlendirilmektedir.

Ülkemizde sokak sütçülüğü oldukça yaygındır ve neredeyse bir sektör haline gelmiştir. İstatistiklere göre ülkemiz genelinde üretilen çiğ sütün yaklaşık %40'ının kaynağında tüketildiği, %60'ının ise pazara indiği

belirtilmektedir. Pazara inen sütün de %45'i mandıralara, %15'i modern işletmelere gitmektedir. Geriye kalan %40'lık bölüm ise maalesef sokak sütü olarak satılmaktadır. Hâlbuki gelişmiş ülkelerde üretilen çiğ sütün %90'ından fazlası modern fabrikalara satılmaktadır.

Açıktaki satılan ambalajsız süt ve süt ürünleri satın alınmamalıdır. Açıktaki satılan bu ürünlerde; hastalık yapan mikroplar, mikotoksin adı verilen farklı mantar toksinleri, alerjik maddeler ile kimyasal ve antibiyotik kalıntıları bulunmaktadır ve bunlar, Brusella, Tüberküloz, mide-barsak rahatsızlığı gibi pek çok hastalığa sebep .

Sokak sütçülüğünün ve pazarlarda süt ve süt ürünleri satışının yaygın olması, sağlık açısından zararlı olduğu gibi süt ve ürünleri fiyatlarını da olumsuz etkilemekte ve sanayici aleyhine haksız rekabete de sebep olmaktadır. İşletme masrafları yapan, devletine vergi veren ve onlarca-yüzlerce işsizle istihdam sağlayan işletmecilerin de mağdur edilmemesi gerekir. Devletinden her türlü izni alarak ve son derece hijyenik ve üretim tekniklerine uygun olarak süt ve süt ürünleri işleyen işletmeler aynı zamanda yetkili organlarca denetlenmektedir. Hal böyleyken; hangi koşullarda üretildiği-içeriğinin ne olduğu bilinmeyen, çoğu zaman içlerine su, soda, nişasta vb maddeler katılan, açıktaki sıcak-soğuk demeden ve son derece sağlıksız koşullarda satılan, hiçbir denetim görmeyen süt ve süt ürünleri satışına artık bir son verilmelidir. Bu yolla miktarı bile bilinmeyen bu sütlerin işletmelere yönlendirilmesi gerekmektedir.

Ülkemiz genelinde ve ilimizde, süt sektörünün en büyük sorunu hammaddedir. Üretim ve ahır hijyeninde yeterli gelişme sağlanamadığı için süt, daha sağım anında kirlenmektedir. Türk Gıda Kodeksine göre; 2005'ten itibaren mililitresinde 100.000'den fazla bakteri olan süt, içme sütü olarak kullanılamayacaktır. Ancak Bakanlığımızın verileri, Türkiye'de sağılan sütlerde mililitredeki bakteri sayısının 500.000-2.500.000 düzeyinde olduğunu göstermektedir. Düşürülemeyen bu bakteri oranı, AB'ye ihracatın önünde en büyük engel olacak hatta gerek bakteri sayısı nedeniyle gerekse süt üretim istatistiklerinin doğru tutulmaması nedeniyle yakın bir gelecekte süt ithalatı yapan ülke durumuna gelebiliriz.

Kaliteli bir ürünün, ancak kaliteli hammaddeden üretilceğini bilen modern ve büyük işletmeler; kontrol ederek aldıkları sütü, soğuk zincirle işletmeye ulaştırmakta ve işletme laboratuvarında yeniden analiz ederek uygun görülen üretim birimine dağıtımını yapmakta ve standart tipte kaliteli ürün üretmektedirler.

Ülkemizde ve ilimizde ne yazık ki çiftçiler, ekonomik nedenlerden dolayı tek başına süt hayvancılığı yapamamaktadırlar. Bu nedenle ekonomik olarak büyük süt hayvancılığı işletmeleri sayıca çok azdır.

Süt sanayi, iç piyasadaki nüfus ve tüketim artışını karşılayacak miktar ve kalitede hammadde sağlayamamaktadır.

Çiğ sütün toplanması, soğutulması ve işletmeye akışını sağlayacak yeterli sayıda ve etkinlikte örgütlerin kurulamayışı, çiğ sütün yağ oranı, protein oranı ve mikrobiyolojik kalitesine göre bir ödeme sisteminin olmayışı gibi nedenler, çiğ sütün kalitesinin düzeltilmesini geciktirmektedir.

Ülkemizde ve ilimizde üreticilerin az bir bölümü birlik ve kooperatif çatısı altında örgütlenmişlerdir. Çoğu üretici böylesine bir örgüt içinde bile yer almamakta, aksine yöresinde faaliyet gösteren süt toplayıcılarına bağımlı kalmaktadır.

Sektördeki işletmelerin büyük bir bölümü küçük kapasitelidir. Bu işletmelerin yeterince teknik bilgi ve finansmandan yoksun olması, gelişmeyi olumsuz yönde etkilemektedir. Bu nedenle rekabet ortamının yaratılması mümkün olmamakta ve haksız rekabet devam etmektedir.

Ülkemiz ve ilimizde kişi başına düşen süt ürünleri tüketimi oldukça düşüktür. Bu durumun ana nedeni; süt hayvancılığı ve süt üretiminin Batılı anlamda bir sektör olamayı, dolayısıyla yetersiz çiğ süt üretim miktarıdır. Süt sanayinde kapasite kullanımı da yetersizdir. Ülkemizde yoğurt, ayran, tereyağı, peynir çeşitleri gibi süt ürünleri genel olarak açıkta ve geleneksel yöntemler ile üretilmektedir ve bu ürünlerin hijyenik kalitesi de yetersizdir. Standartlara uymayan, hijyenik kalitesi düşük olan bu tür süt ürünleri, ne yazık ki kolaylıkla pazarlanabilmektedir. Avrupa Birliği'ne girme aşamasındaki Türkiye'nin bu konuda ciddi sıkıntıları olacağı kesindir.

Süt sektörünün önemli sorunlarından bir tanesi de; süt fabrikalarının, toplumun damak zevkine ve çeşitli tüketici gruplarına yönelik ürün çeşitliliğine gitmeyişi. Bugün dünyada 900 çeşit peynir, 250 çeşit yoğurt ve değişik fermente süt ürünleri üretilirken, ülkemizde geleneksel ürünlerden farklı olarak ciddi boyutta bir üretim mevcut değildir.

Ülkemizde süt ürünlerine ilişkin medyada çıkan reklamlar, tüketicinin bilgilendirilmesi ve tüketim miktarının artırılması bakımından kesinlikle yeterli değildir. Süt sektörünün en önemli sorunlarından birisi de kalifiye eleman sorunudur. DİE verilerine göre; 1994 yılında 1188 süt işletmesinde çalışan işçi sayısı yıllık ortalama 9630 kişidir. Süt işletmelerinin %91'inde 10 kişinin altında kalifiye olmayan işçi çalışmaktadır. Alınması gereken önlemler;

- 1) Sektörde istikrar sağlanmalıdır.
- 2) Süt üretimi artırılmalıdır.
- 3) Okul sütü projesi uygulanmalıdır.
- 4) Süt ve süt ürünleri tüketimi artırılmalıdır.
- 5) Süt ve süt ürünleri tüketiminin önemi, eğitim programlarıyla desteklenmelidir.
- 6) Sektör tam olarak kayıt altına alınmalıdır.
- 7) Sütün temel gıda maddesi olduğu gerçeği kabul edilmelidir.
- 8) Sütün üretim maliyetini düşürücü önlemler alınmalıdır.
- 9) Modern işletmeler desteklenmelidir.
- 10) Mevzuat geliştirilmeli ve iyi uygulanmalıdır.
- 11) Denetim mekanizmasını daha etkin kılacak önlemler alınmalıdır.
- 12) Hammadde kalitesi ve miktarı artırılmalıdır.
- 13) Pazarlama ve finans imkânları geliştirilmelidir.
- 14) İşletmelerde teknik elemanların etkinliğini arttıracak her türlü yasal önlemler alınmalıdır.
- 15) Çevre korunmalıdır.
- 16) Bağımsız laboratuvarların sayısı ve etkinliği artırılmalıdır.

Sektörün temel hedefi; yıllık %2.5 nüfus artışına yetecek üretimi, verimliliği artırarak geliştirmek ve ülke üretimini talep fazlası gerçekleştirerek çevre ülke pazarlarına ihracatını sağlamak olmalıdır. Sağlıklı nesillerin yetiştirilebilmesi için hayvansal protein tüketimini özendirerek, hijyenik koşullarda üretilmiş süt ve süt ürünlerinin tüketime sunulmasını garanti altına alacak her türlü önlem alınmalıdır.

BALIK VE BESLENMEDEKİ ROLÜ

Su Ürünleri Yüksek Mühendisi Mehmet GÜL

Yeterli ve dengeli beslenmenin önemi şüphesiz tartışılmaz. Sağlıklı beslenmenin önemi her geçen gün daha da artarken, beslenme şeklimizde uzmanların tavsiyeleri doğrultusunda şekillenmektedir. Olumlu yönde değişen beslenme alışkanlıklarımızdan biride kırmızı et tüketimi azalıp, beyaz et özellikle de balık eti tüketiminin artmasıdır. Kış aylarında balığın ve ucuz olması bu vitamin deposunu soframıza taşımamızı sağlıyor.

Balıklar; protein, A, K ve B grubu vitaminleri ile iyot, fosfor ve çinko bakımından zengin mineralleri içermektedir. Kılçıkları ile birlikte yenilebilen balıklar ise önemli bir kalsiyum kaynağıdır. Özellikle hamileler ve çocuklar için balık, oldukça önemli bir besin kaynağıdır.

Balık, kalp sağlığımız için önemli olan iyi huylu kolesterolün (HDL'nin) artışını sağlayan W-3 (Omega-3) yağ asitlerini içermektedir. Özellikle kolesterolü yüksek olanların balık etini tercih etmeleri gerekir. Gerek kalp damar sağlığımız, gerekse günlük vitamin ve mineral ihtiyacımızın karşılanması için haftada en az iki öğün balık tüketmemiz gerekir. Önerilen pişirme yöntemi ise buğulama veya ızgaradır.

Merkezi İngiltere'de bulunan Fish Foundation (Balık Derneği) Başkanı Dr. Ray Rice, yaşamın ilk yılında beyin gelişiminin gerçekleştiğini belirterek, bebeklere mutlaka W-3 yağ asitlerinin verilmesi gerektiğini söylemektedir. Ancak, unutulmamalıdır ki, W-3 beslenmenin bir parçası olmalı ve ilaç olarak alınmamalıdır. Omega-3 eksikliğinde kalp hastalığı ortaya çıkmaz ama eksikliği olan bu maddenin telafi edilmesiyle vücudun kendini savunma kabiliyeti artar.

Günümüzde yetersiz ve dengesiz beslenmenin toplum sağlığını olumsuz yönde etkilediği, toplumun sosyal ve ekonomik gelişmesini yavaşlattığı bir gerçektir. Bunun yanında dengeli beslenmenin esas öğesinin protein olduğu ve günde kişi başına alınan proteinin üçte birinin hayvansal protein olması gerektiği bugüne değin yapılan araştırmalarla ortaya konmuştur.

Türkiye İstatistik Kurumunun 2007 yılı verilerine göre; yaklaşık 632 bin tonu avcılıkla, 140 bin tonu yetiştiricilikle olmak üzere toplam yaklaşık 772 bin ton su ürünleri üretilmektedir. Geçen yıl avcılıkla yapılan üretim %19, yetiştiricilik üretimi ise %9 artmıştır. Aynı dönemde toplam su ürünleri üretiminin yaklaşık %67,1' deniz balıklarından, %9,2'si diğer deniz ürünlerinden, %5,6'sı içsu ürünlerinden ve %18,1'i yetiştiricilik yoluyla elde edilen ürünlerden oluşmuştur. Deniz ürünleri üretimi bir önceki yıla göre %20,5 artarak yaklaşık 632 bin ton olarak gerçekleşmiştir. Deniz ürünleri üretiminde ilk sırayı %59,6'lık üretimle Doğu Karadeniz bölgesi almıştır. Türkiye su ürünleri üretimi miktarı açısından AB ülkeleri arasında 7. sırada yer almaktadır. Yılda ortalama kişi başına su ürünleri tüketimi ortalaması dünyada 15 kg, AB ülkelerinde 22 kg ve ülkemizde ise 8,5 kg kadardır. Balık etinin, enerji değerinin düşük oluşu ona diyetel anlamda da farklı bir özellik kazandırmaktadır. Balık eti; büyüme çağındaki çocukların, hamile ve emzikli kadınların, kalp ve damar hastalarının ve hayvansal yağ tüketimine dikkat etmesi gereken tüm bireylerin güvenle tüketebileceği güvenilir bir et çeşididir.

Balık Etinin Diğer Etlerle Kıyaslanması

Etin cinsi	Su(%)	Protein(%)	Yağ(%)	Mineral(%)	Enerji(100)
Balık eti (tüm)	77,2	19,0	2,5	1,3	98
Tavuk eti (göğüs)	75,0	22,8	0,9	1,2	100
Tavuk eti (but)	74,7	20,6	3,1	1,1	111
Sığır eti (yağsız)	71,2	21,1	6,2	1,1	140
Sığır eti (yağlı)	61,0	19,1	18,5	1,0	243
Koyun eti (tüm)	62,8	18,5	17,5	1,0	231

Balık etlerinin protein miktarı (lizin, metionin) balığın çeşidine göre genel olarak % 15-20 arasında değişir.

Balıkların Protein Açısından Bazı Besinlere Karşılaştırılması

Besin Maddesi	Genel Değerlendirme
Anne sütü	100
Balık	93
İnek sütü	89
Et	87
Soya	80
Buğday unu	55
Patates	52

Yağ: Beyaz eti balıklarda daha çok karaciğerinde bulunur, kara etli balıklarda homojen dağılmıştır.

Su: Balık etinde % 80-85 arasında su bulunur. Su balık etinde yağ miktarıyla ters orantılı olarak bulunur. Diğer bir deyimle su + yağ sabittir.

Cho: Balık etlerinde %1-2 arasında bulunur.

Mineral: Balık etinde %1 kadardır.

Vitamin: Balık etlerinde bol miktarda yağda eriyen(ADEK) vitaminler bulunur. Özellikle A ve D vitaminlerinin en zengin kaynağı balık yağlarıdır.

Diğer: Balıklarda su ile ekstraksiyonda etten ayrılan bazı maddeler vardır ki bunlar iz miktarlarda olduğu halde balıklara karakteristik tad ve kokuyu verir. Hemen her balığın kendine özgü tadı ve kokusu vardır. Bir parça balık eti suda pişirilirse bu küçük molekülü olan tad ve koku maddeleri suya geçer. Suya geçen ekstrak maddeler arttığı oranda balık etinin lezzeti azalır.

Sığır Eti ile Balık Etinin Karşılaştırılması

Balık proteinleri sığır proteinlerine oranla daha kolay hazmedilir. Ancak balık yağının sindirilmesi sığır etine oranla daha güçtür. Bu sebepten de yağlı balıklar daha az sıklıkta tüketmek gerekmektedir. Balık eti, sığır etine oranla, yağdan fakir, su içeriği açısından ise zengindir. Balık etinde sığır etine oranla daha fazla jelatin bulunur. Buna karşın sığır etine oranla daha az ekstraktif madde ihtiva eder. Bu nedenle pişirilme sırasında ve sonra çabuk yavanlaşır. Haşlanmış balıklarda, ette bulunan jelatinli kısım ayrılır ve buna bağlı olarak değeri de azalmaktadır. Bu nedenle balık yağ durumuna göre pişirilmesinin çeşitliliğine dikkat etmek gerekmektedir. Balık etinin kalori değeri sığır etine oranla düşüktür. Balık etinde olgunlaşma durumu olamaz. Çünkü etteki enzimler balığın tutulduğu andan itibaren hemen faaliyete geçerler. Bu nedenle balık eti sığır etine oranla çabuk bozulur. Tüketim zamanına ve balığın tazeliğine çok dikkat etmek gerekmektedir.

Peki Balığı Nasıl Pişirmeliyiz

Balıkta bağlantı dokuları azdır. Bu bakımdan pişerken kolayca dağılır. Hafif ateşte pişirilmesi, şeklinin bozulmasını önler. Kısa zamanda pişer. Genellikle, yağlı balıklar ızgara veya kendi suyu içinde (buğulama) pişirilir, yağı az balıklar yağda kızartılarak tüketilebilmektedir. Kızartırken dağılmayı önlemek için önce una bulanıp sıcak yağın içine konur.

Balık pişerken uygulanan yöntemle göre B vitaminlerinde kayıplar oluşur. Kayıp miktarı fırında pişirmede %10-30, kızartmada %0-20, nemli sıcaklıkta pişme suyunun kullanılma durumuna göre %0-50 arasında değişir. En çok kayıp folat (folik asit) ve tiaminde olur.

• **Haşlama:** Beyaz etli büyük balıklar haşlamaya elverişlidir. Haşlama yaparken suyun içine çeşitli sebzeler, koku ve lezzet verici baharatlar ilave edilerek balık kokusunun ağırlaşması önlenir.

• **Buğulama:** Daha çok beyaz etli balıklarda balığın kendi suyuyla ya da domates ilavesiyle kısık ateş de veya fırında pişirilir.

• **Fırında pişirme:** Balıklar 200 derecede 30-40 dakika (her kg için) pişirilir. Pişirmeden önce zeytinyağı ve limon karışımında terbiye edilebilir. Balık pilakileri de bu yöntemle yapılır.

• **Yağda kızartma:** Küçük kılçıklı balıklar, fileto çıkartılan balıklar veya kemikli dilimlenmiş balıklar için en idealidir. Bu yöntem ya balığın az yağlı döneminde ya da az yağlı balıklarda uygulanması daha iyidir. Balık kızartılırken yavaş ateşte değil de kızgın yağda hızlı ateşte kızartılmalıdır.

• **İzgarada pişirme:** Beyaz ya da siyah etli balıkların yağlı olduğu döneminde yapılır. Balıklar ateşten yeterince uzak tutulmalıdır. Pullu balıklar ızgarada pullarıyla beraber pişirilebilir.

Sonuç olarak, balık ve beslenme konusunda söylenenleri özetlerse; **"Her mevsimde muhakkak, haftada en az iki kez balık, ömür boyu sağlık."**

İKİNCİ ÜRÜN ÇELTİK YETİŞTİRİCİLİĞİNDE MAKİNA İLE FİDE DİKİMİ

2009 yılı Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı kapsamında Makine ve Ekipman alımları desteklenmesi programı çerçevesinde hibe sözleşmelerini imzalayan çiftçilerimiz makine ve ekipmanlarını almaya başlamışlardır. Bu kapsamda Bakanlığımız Kırsal Kalkınma Yatırımlarının desteklenmesi kapsamında makine ile çeltik ekimi için geçen yıl 18, bu yıl ise 15 olmak üzere toplam 33 adet lazer tesviye aleti ve 2009 yılı programında 2 adet çeltik fidesi dikim makinesine % 50 hibe desteklemesi sağlanmıştır.

Makine ile çeltik fidesi dikiminden sağlanacak faydaları ise şöyle sıralayabiliriz;

- Serpme ekimde dekara 20-25 kg tohum kullanılırken makine ile dikimde dekara 3-5 kg çeltik tohumu kullanılmaktadır.
- Çeltik fideleri fideliklerde yetiştirildiğinden 25 günde dikime hazır hale gelmektedir.
- Çeltik fidesi dikim makinesi ile sıra usulü dikim gerçekleştiğinden, fideler kısa sürede kardeşlenmeyi sağlamakta, güçlü kök yapısına sahip olmakta, rüzgâr ve yağışlardan kolayca etkilenip yatmamaktadır.
- Verim ve kalitede artış olmaktadır.
- Bitkiler sağlıklı gelişmekte, zararlı ve hastalıklara yakalanma riski azalmakta, aynı zamanda hastalık ve zararlılarla mücadele daha etkin yapılmaktadır.
- İş gücü azaldığından iş gücü masrafları az olmaktadır.
- Çeltik fideleri daha önce tohum yataklarına dikilmiş olduklarından İkinci üründe hububattan sonra çeltik yetiştiriciliği başarı ile yapılmaktadır.
- Organik çeltik yetiştiriciliğine imkân sağlamaktadır.
- Erken hasat edildiğinden tarlayı erken terk etmekte ve sonbahar yağışlarından fazla etkilenmemektedir.

"1000 KÖYE 100.000 KİTAP" TANITIM KAMPANYASI

Tarım ve Köyşleri Bakanlığı Yayın Dairesi Başkanlığı tarafından hazırlanan çiftçi eğitim setleri Denizbank'ın sponsorluğuyla Samsun'da 16 köye dağıtıldı.

"1000 Köye 100.000 Kitap" sloganıyla hayata geçirilen kampanyanın ilimizdeki tanıtım toplantısı 17.07.2009 tarihinde Samsun İl Tarım Müdürlüğü Toplantı Salonunda yapıldı. Toplantıya İl Tarım Müdürü Kadir İSPİRLİ, Denizbank Çarşamba Şube Müdürü Reşit SIVASLI, Samsun Şube Müdürü Mehmet Murat DOĞRUL, Kuzey Anadolu Tarım Bankacılığı Bölge Sorumluları Serkan AYTEKİN ve Başak Özgür DENİZ, ve kitap dağıtım köylerin muhtarları ile bu köylerde görevli tarım danışmanları hazır bulundular. İl Tarım Müdürü Kadir İSPİRLİ " Bakanlığımız ve Denizbank A.Ş. işbirliği ile gerçekleştirilen 1000 köye 100.000 kitap kampanyasının tanıtımı Ankara'da Sayın Bakanımızın katılımı ile gerçekleştirildi. Bizde Samsun'da bu kampanyayı tanıtmak amacı ile bu organizasyonu gerçekleştirdik. Bu proje ile köylerde yaşayan üreticilerin, gelişen tarımsal teknoloji ve bilgiyle buluşmasını sağlamak, dolayısıyla tarım sektöründe verimliliği ve üretimi artırmak amaçlanmaktadır. Dağıtımını yaptığımız bu kitap seti 170 bilim adamının katkısı ile hazırlanmıştır. Toplam 5200 sayfalık 100 kitaptan oluşan bu eğitim setinde ilimizde önemli olan tarımsal ürünlerin yetiştiriciliği ile ilgili bilgiler bulunmaktadır. Denizbank'a tarıma verdiği bu önemli destekten dolayı teşekkür ediyorum" dedi.

Denizbank Çarşamba Şube Müdürü Reşit SIVASLI "Tarımın ülkemiz ekonomisi için kritik önem taşıdığı düşüncesinden hareketle; Tarım Seferberliğini ve bu kapsamda da "1.000 Köye, 100.000 Kitap" projesini hayata geçiriyoruz. Yayımlanan tarımsal içerikli kitaplar ve seçilen köylerdeki zirai danışmanlar aracılığıyla, üreticimizin bilgilendirilmesini sağlayarak; yapılan üretimin daha bilinçli ve daha verimli bir hale gelmesini hedefliyoruz. Üreticilerimize katkı sağlayabilirsek, ne mutlu bize." Konuşmalar sonrası Samsun için gönderilen eğitim setleri köylerde görevli tarım danışmanlarına ve köy muhtarlarına teslim edildi.

AYVACIK'DA ORGANİK TARIM PANELİ

22.06.2009 tarihinde Ayvacık ilçesinde Samsun Valiliği ARGE Daire Başkanlığı, Ayvacık Kaymakamlığı ve Samsun İl Tarım Müdürlüğü'nce Organik tarım konulu bir panel düzenlenmiştir. Samsun Valiliği ARGE Daire Başkanı Eyüp ELMAS'ın başkanlık yaptığı panele konuşmacı olarak Prof. Dr. Hakan Muğlalı, Doç. Dr. Ali Kemal AYAN, Yard. Doç. Dr. İsmail SEZER, Dr. Ali KORKMAZ, EKOSAM yetkilisi Recai AKMAN ve ORSER Yetkilisi Fatih CİNEVİZ katılmışlardır. Panelin açılış konuşmasını yapan İl Tarım Müdürümüz Kadir İSPİRLİ "geleneksel noktada organik tarım konusunda yapılan çalışmalar meyvesini vermeye başlamıştır. İl Müdürlüğü olarak bugüne kadar yapmış olduğumuz destekler bundan sonra da İl Özel İdareden sağlanan kaynaklar çerçevesinde devam edecektir." dedi. Panelistlerden İl Tarım Müdürlüğü Çiftçi Eğitimi ve Yayım Şube Müdürü Dr. Ali Korkmaz, Samsun'da yapılan çalışmalar hakkında bilgi verdi. OMÜ Veteriner Fakültesi öğretim üyelerinden Prof. Dr. Hakan Muğlalı organik hayvancılık, Yard. Doç. Dr. İsmail SEZER Organik üretimin toprak yapısı üzerine etkileri, Doç. Dr. Ali Kemal AYAN dünyadaki organik tarım organizasyonları ve ülkemizde de uygulanabilecek yapılar, Recai AKMAN organik üretimde elde edilen ürünlerin değerlendirilmesi konusunda bilgilendirme yaparken, Fatih CİNEVİZ ise organik tarımda sertifikasyon süreci hakkında bilgi vermiştir. Panel Ayvacıklı çiftçilerin sorularına verilen yanıtlarla son bulmuştur.

DAHA SAĞLIKLI BİTKİSEL ÜRETİM İÇİN UYGULAMALAR

21.10.2009 tarihinde İl Tarım Müdürlüğü ve İlçe Tarım Müdürlüklerindeki bitki koruma hizmetlerinde görevli Teknik Elemanlar İl Tarım Müdürlüğü toplantı salonunda İl Müdür Vekili, Bitki Koruma Şube Müdürü ve İlçe Müdürlerinin katılımı ile yapıldı.

Toplantıda 2009 Yılında Bitki Koruma hizmetlerinde yapılan çalışmalar değerlendirildi. Görülen aksaklıklar dile getirildi. 2010 yılında yapılacak olan uygulamalar ile ilgili program teklifleri tartışılarak görüşüldü.

2009 yılında bitki vejetasyon döneminin nispeten yağışlı geçmesinden dolayı Çeltiklerde yanıklık hastalığı, buğdaylarda kök çürüklüğü ve bağlarda külleme hastalıklarının nispeten fazla görüldüğü bunların haricinde önemli bir hastalık ve zararlı epidemisi ile karşılaşmadığı ve nispeten iyi bir sezon geçirildiği dile getirildi.

Toplantı kapanışında söz alan Zir. Yük. Müh. Ali Rıza DEMİRBAŞ Entegre Mücadele, Bitkisel Üretimde kullanılan Kimyasalların Kayıt altına Alınması, İTÜ (İyi Tarım Uygulamaları) Bitki Koruma Ürünlerinin Reçete ile satışı, Tahmin ve Erken Uyarı sistemlerinden daha aktif yararlanma Bayii Kontrolleri gibi çalışmalara 2010 Yılında ağırlık verilmesinin yanı sıra; YÇM (Yönetimli Çiftçi Mücadelesi) çalışmalarının da devam edeceği, bu kapsamda Çiftçi eğitim çalışmalarının uygun yayım yöntemlerinin de kullanılarak daha yoğun olarak yapılmasının gerekliliğini vurguladı. 2010 Yılında tarladan sofraya daha güvenilir ve sağlıklı ürünlerin yetiştirilebilmesi temennisinde bulunuldu.

BAFRA'DA KAVUN KARPUZ YARIŞMASI DÜZENLENDİ

Bafra Belediyesi ve Bafra İlçe Tarım Müdürlüğü işbirliği ile geleneksel hale getirilen 13. Kavun Karpuz Yarışması 9 Ağustos Pazar günü Kapalı Spor Salonunda yapıldı. Bafra Belediye Başkanı Zihni Şahin açılış konuşması yaptıktan sonra söz alan Tarım ve Köyşleri Bakanlığı Teşkilatlandırma ve Destekleme Genel Müdürü Mehmet Taşan, 'Tarım bizim olmazsa olmazlarımızdan birisidir. Kalkınma projeleri can simidi oldu' dedi. Projelerin sürdürülebilir olmasını önemsediklerinin altını çizen Mehmet Taşan, kalkınma projeleriyle tarımla istigal eden insanların gelirini artırmayı, hayat standartlarını geliştirmeyi ve AB fonlarına altyapı oluşturmaya amaçladıklarını söyledi.

Mehmet Taşan, kalkınma projeleriyle tarımla istigal eden insanların gelirini artırmayı, hayat standartlarını geliştirmeyi ve AB fonlarına altyapı oluşturmaya amaçladıklarını söyledi. Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Projesi (KKYDP) 2006 yılında 65 ilde uygulamaya koyduğumuz bir proje. Ama onun öncesinde 2005 yılı sonu itibariyle yaklaşık formatı aynı olan Dünya Bankası kaynaklı Köy Bazlı Katılımcı Yatırım Projesi'ni (KBKYP) 16 ilde başlatmıştık. Konu ve alan itibariyle aynı olan her iki proje de birlikte yürüyor. Projeleri ekonomik ve altyapı projeleri olmak üzere iki ana başlık altında ele aldık. Özellikle ekonomik projelerde üretimden ziyade pazara, ürünlerin işlenmesi, depolanması, ambalajlanması, paketlenmesine yönelik projelere hibe desteği veriyoruz. Üretim olarak da sadece sera projelerini aldık. O da ülkemizde yeterince kullanılmayan alternatif enerji kaynaklarının üretimde kullanılmasını. Projeleri ekonomik ve altyapı projeleri olmak üzere iki ana başlık altında ele aldık. Özellikle ekonomik projelerde üretimden ziyade pazara, ürünlerin işlenmesi, depolanması, ambalajlanması, paketlenmesine yönelik projelere hibe desteği veriyoruz. Üretim olarak da sadece sera projelerini aldık. O da ülkemizde yeterince kullanılmayan alternatif enerji kaynaklarının üretimde kullanılmasını teşvik etmek amacıyla alternatif enerji kaynaklı sera projelerine hibe kapsamına aldık. Altyapı olarak da sulama projelerini hibe kapsamına aldık. Bu tarımsal yatırımlarla ilgili olanlar. Bunun dışında makine ekipman alımları müracaatları var. Aylık olarak aldığımız bu müracaatları temmuz ayı itibariyle durdurduk. Makine ekipman alımına bu sene 4 konu koyduk. Yemcilere yönelik olan silaj ve balya makinesi, bir diğeri ülkemiz için çok önemli olan damlama ve yağmurlama sulama makine ekipman alımları. Üçüncüsü yine ülkemizde çok yaygınlaştırılmayan işlemesiz tarım makinesi alımları. Toprağı işlemeyen direkt ekebilen makineler bunlar. Diğeri de soğuk taşıma aracı. Özellikle yaş sebze ve hayvansal ürünlerde işlemeye ve depolamaya kadar geçen aşamada bozulmadan taşınmasını sağlamak için soğutuculu taşıma aracını bu kapsama aldık." diyerek sözlerini tamamladı.

Kavun karpuz yarışmasına 26 kavun, 28 karpuz üreticisi katılırken, değerlendirmeyi 2 hafta öncesinden üreticilerin tarla kontrolleri yapılarak başlandı. Bafra İlçe Tarım Müdürlüğünde görevli Ziraat Mühendisleri tarafından yapılan tarla değerlendirmelerinde bitki sıklığı, hastalık ve zararlı durumu, yabancı ot durumu, tarla büyüklüğü, karışık ekim ve genel görünüm gibi kriterler değerlendirilerek yarışmanın ilk ayağını oluşturan tarla puanları belirlendi.

Yarışma alanında Juride yer alan Bafra İlçe Tarım Müdürlüğü Gıda Mühendisi Sema BURAN, Bafra Sebze Üreticileri Birliğinden Ziraat Müh. Havvanur GENÇ, Bafra Belediyesi Sebze ve Meyve Hal Müdürü Davut Usta, Sebze ve Meyve Hal Komisyon başkanı Orhan BALTA, kavun ve karpuzların kabuk kalınlığını, meyve etini, rengini, büyüklüğünü, tadını ve şeklini değerlendirdi.

Karpuz yarışmasında Harız Köyünden Seyit Karagöl birinci, Fener Köyünden Ali Rıza Kaynak ikinci, Karpuzlu Köyünden Rahim Tunç üçüncü oldu. Kavun yarışmasında ise Koşu köyünden Mustafa Çavuş birinci, Karpuzlu köyünden Salih Güven ikinci ve Koşu köyünden Yaşar Calp üçüncü oldu. Dereceye giren çiftçilere çeşitli ödülleri verildi.

TERME'DE DEV HAYVANCILIK YATIRIMI

İlimiz Terme İlçesi Hüseyinmescit beldesinde Bakanlığımız yatırım programından büyük bir hayvancılık projesi gerçekleştirilmiştir. Kooperatife uygulanan proje kooperatif mülkiyetinde 300 başlık (Özel Proje) damızlık sığır yetiştiriciliği projesi olup, 2007 mali yılında yatırım programına alınmış ve 2008 yılı içerisinde sabit yatırımlarını tamamlamıştır. Kooperatifin canlı demirbaşları damızlık belgeli (Mavi Sertifika Belgeli) Holstein ırkı olup hayvan teslimi 2009 yılı Şubat ayı içerisinde gerçekleştirilmiştir. Proje kapsamında kooperatife sabit yatırım kredisi olarak 1.790.000,00 TL ve canlı demirbaş kredisi olarak 1.199.400,00 TL kredi olmak üzere toplamda 2.989.400,00 TL kredi kullanılmıştır. Kullanılan kredilere %5 faiz uygulanmış olup ilk yılı ödemesiz ikinci yıl faiz olmak üzere geri kalanı 10 yılda 10 eşit taksit olmak üzere 12 yıllık vade yapılmıştır.

Uygulanan proje kooperatif mülkiyetinde özel proje olduğundan sabit yatırımlarda her türlü tesis proje dahilinde gerçekleştirilmiştir. Uygulanan proje sonucunda bölgenin en büyük modern süt sığircılığı tesisi oluşturulmuştur. Proje dahilinde 750 başlık hayvan barınakları, 5 adet yaklaşık 2000 ton kapasiteli silaj çukurları, kaba ve kesif yem depoları, gübre çukurları, aynı anda 36 hayvanın sağıldığı bilgisayar donanımlı modern sağım ünitesi, doğum ve revir bölümü, idari bina, bakıcı evi, buzağı kulübeleri vs. olarak gerçekleştirilmiştir.

Uygulanan proje Samsun ilinde olduğu kadar il dışından da üretici ve kooperatiflerin ilgisini çekmekte olup, her gün ziyaretçi akınına uğramaktadır. Uygulanan proje bölgede büyük bir heyecana yol açmış olup, bölge hayvancılığına büyük katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

BAFRA'DA ÇELTİK TARLA GÜNÜ

Fideleme yöntemiyle çeltik yetiştiriciliğinin sonuçlarını görmek amacıyla Bafra İlçesi Koşu Köyü- İshaklı Mahallesi'nde tarla günü yapıldı. Koşu Köyünden Veli Tepelinin tarlasında yapılan programa kaymakam Ayhan BOYACI, İl Tarım Müdürü Kadir İSPİRLİ, Ziraat Odası Başkanı Sait KARAGÖL, İl-İlçe Tarım Müdürlüğü Teknik Elemanları ve çok sayıda çiftçi katıldı.

Basın Mensuplarının da yoğun ilgi gösterdiği programda İlçe Tarım Müdürü Ahmet DURSUN'un yaptığı açılış konuşmasının ardından, İl Tarım Müdürü Kadir İSPİRLİ ve Bafra Kaymakamı Ayhan BOYACI'da konu hakkında birer konuşma yaptılar. Konuşmaları müteakip çeltik tarlasında incelemelerde bulunuldu.

Elle ekimde bir dönüme yaklaşık 25 kg çeltik tohumu kullanılırken, fideleme usulüyle dönüme 3-5 kg çeltik tohumu kullanılıyor. Serpme usulü ile dönüme 25 kilo çeltik tohumu kullanılıyor. Elle Ekim 50 TL ye mal olurken, fideleme usulüyle ekim ise sadece 6 TL'lik tohum kullanılıyor. Böylece dönüm başına 44 TL lik tohumdan kar sağlarken, zirai mücadele ve az işçilik ile birlikte üretim giderlerinde yüzde 48'e varan bir düşüş gerçekleşiyor.

Fideleme yöntemiyle çeltik üretiminde tohum- ilaçlama masrafları düşmekte ve kaliteli üretimin yanısıra çevreye en az zarar veren metotla çeltik üretimi yapılmaktadır. Aynı zamanda bölgemizde çeltik, buğdayın ardından ikinci ürün olarak da yetiştirilebilmektedir.

“YENİ FINDIK STRATEJİSİ” UYGULAMALARI İLE İLGİLİ TOPLANTI

İlimizde “Yeni Fındık Stratejisi” uygulaması kapsamında yer alan “Fındık üreticilerine alan bazlı gelir desteği ve alternatif ürüne geçen üreticilere telafi edici ödeme yapılmasına” dair çalışmalar dahilinde fındık üretimine izin verilmiş olan Ayvacık, Çarşamba, Salıpazarı ve Terme İlçe Müdürlüğü ve ilgili elemanlarının katılımı ile 02.09.2009 tarihinde İl Müdürlüğümüzde toplantı yapıldı. Toplantıya Proje İstatistik Şube Müdürü Cezmi ÖZDEMİR başkanlık ederek 15.07.2009 tarihli Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren Bakanlar Kurulu kararına istinaden çıkarılan ilgili yönetmelik ve uygulama Tebliği ile genelgelerin içeriği katılımcılara sunuldu. Bu kapsamda; adı geçen ilçelerimiz sınırları içerisinde fındık üretimi yapan üreticilere,

a) Alan Bazlı Gelir Desteği : Dört ilçemizde izin verilen sahalarda üretim yapan fındık üreticilerine 2009,2010 ve 2011 yıllarında 1 Eylül ve 31 Aralık tarihleri arasında İlçe Müdürlüklerine yapacakları başvuruya istinaden, her yıl için dekara 150 TL,

b) Telafi Edici Ödeme : Dört ilçemizde izin verilmeyen alanlarda üretim yapan üreticilere, İlçe Müdürlüğünün bilgisi dahilinde fındık sökümü yapıp, sonbahar ve ilkbahar ekim/dikim dönemlerine göre yerine alternatif üretime geçenlere, 2009-2012 yılları için, 1 Eylül 30 Haziran tarihleri arasında yapacakları müracaata istinaden, ilk yıl dekara 300 TL, takip eden iki yılda da dekara 150 TL, ödeme yapılacaktır.

Yukarıda belirtilen müracaat tarihleri dışındaki başvurular kesinlikle kabul edilmeyecektir. Konu ile ilgili detaylı bilgi almak isteyen üreticilerimizin İl ve İlçe Müdürlüklerimize başvurmaları gerekmektedir

DAMIZLIK HAYVAN DAĞITIMI GERÇEKLEŞTİRİLDİ

İlimiz Vezirköprü ilçesinde Çekalan, Tatarkale, İmircik, Kületek Tarımsal Kalkınma Kooperatifine Kırsal Alanda Sosyal Destek Projesi kapsamında 62 çiftçiye 124 adet simmental ırkı damızlık gebe düve kooperatif ortaklarına kura ile dağıtıldı. Dağıtım Destekleme Şube Müdürü Recep Kırbaş, Vezirköprü İlçe Tarım Müdürü Dursun Okur ve teknik elemanlar katıldı. Dağıtım yapılan hayvanlar muayene kabul komisyon üyeleri tarafından incelemeleri yapıldıktan sonra şartname gereği iç ve dış parazit ilaç uygulaması, antibiyotik ve vitamin uygulaması, miknatis yuturma işlemi ve ultrason ile gebelik muayenesi yapıldıktan sonra kura ile ortaklara dağıtıldı. Ayrıca dağıtım yapılan hayvanlara 1 yıl hayvan hayat sigortası yapılmıştır. Uygulanan projede Ahır ve işletme binası yapımı ile süt tankı, alet ve ekipmanlar için 910.286,00 TL kredi kullanıldı. Ortaklar bu krediyi ilk 3 yıl ödemesiz 6 eşit taksitte ve faizsiz olarak ödeyeceklerdir.

DAMIZLIK BAFRA KOÇU DAĞITIMI

İl Tarım Müdürlüğü tarafından, İl Özel İdaresi Bütçesi kanalıyla, "Karayaka Koyunlarının Verim Düzeylerinin İyileştirilmesi" projesi kapsamında, yetiştiricilerimize, TİGEM Amasya Gökhöyük Tarım İşletmesi Müdürlüğünden temin edilen, Damızlık Bafra koçu dağıtılmıştır. Proje kapsamında Bafra İlçesine 50, Alaçam ve Çarşamba İlçesine 25'er koç verilmiştir. Tüm Karadeniz Bölgesinde olduğu gibi İlimiz genelinde de hakim koyun ırkı Karayaka'dır. Diğer ırklarla karşılaştırıldığında Karayaka koyunları küçük cüsseli, et verimleri düşük ama et kalitesi iyi olan hayvanlardır. Süt verimleri 30-40 kg olup, ikizlik oranı %4-6' dır. Yıllık yapağı verimleri ise 1,5-2,0 kg' dır. Bafra koyunu ise Sakız X Karayaka melezlemesi ile TİGEM Gökhöyük Tarım İşletmesinde elde edilmiş, %75 Sakız, % 25 Karayaka özelliği taşıyan melez bir tiptir. Adı geçen işletmede yetiştiriciliği halen devam etmekte ve çevre il ve ilçelere de damızlık amacıyla verilmektedir. Yüksek döl ve süt verimine sahiptir. Et kalitesi de oldukça iyidir. Ortalama canlı ağırlıkları toklularda 52,3 kg, koyunlarda ise 62,7 kg, laktasyon süt verimleri 120-130 kg, ortalama yapağı verimi de 2,2 kg'dır. Doğuran 100 koyundan 202 baş kuzu alınabilmektedir. Karayaka sürülerine Bafra koçu katılması ile sürülerde et, süt, döl ve yapağı verimlerinin iyileştirilmesine katkıda bulunulacak ve dolayısıyla da yetiştiricilerimizin daha fazla gelir elde etmeleri sağlanacaktır.

SAMSUN'DA İYİ TARIM UYGULAMALARI HIZ KESMİYOR

Artık günümüzde sadece üretimin önemli olmadığı aynı zaman da üretirken de çevreye dost insan ve hayvan sağlığını koruyan gıda güvenliğini esas alan, pestisit (Zirai ilaç) kalıntısı olmayan kısaca "TARLADAN SOFRAYA SAĞLIKLI ÜRETİM" in yapılması dünyamızın en önemli önceliklerindendir. Aynı zaman da, üretimin her aşamasında ürünün kayıt altına alınması kayıt kimlik sisteminin oluşturulması bu sayede izlenebilirliğin sağlandığı bir üretim şeklidir. Aslında bu yeni bir tarım şekli getirmemekte olması gereken tarımı belli bir düzene oturtmaktır. Bu şekliyle dünyada kabul gören GLOBALGAP sertifikasıyla da eşdeğer bir uygulamadır.

Samsun İl Tarım Müdürlüğü olarak İl Özel İdare kanalıyla 2002 yılından beri devam eden İTU (İyi Tarım Uygulamaları)'nı daha önceki yıllarda sadece kışlık sebze yani Kırmızı Baş lahana, Karnabahar, Brüksel Lahanası, Brokkoli de sürdürmekte idik ama artık bu yıl hem Bakanlığımızın İyi Tarım yapan üreticiye verdiği dekar başı 18 TL'lik destek hem İl Özel İdare Kanalıyla sağlanan üreticinin sertifika giderlerinin karşılanması hem de bizim yıllardır yaptığımız yoğun çalışmalarımız sonucunda bu yıl sisteme yazlık sebzeler (kavun, karpuz, domates, biber), çeltik ve dane mısırdaki da dahil edilmiştir. Geçmiş yıllarda 1000 dekar civarında yapılan İyi Tarım Uygulamaları bu yıl Bafra İlçe Tarım Müdürlüğümüz öncülüğünde Bafra Sebze Üreticiler Birliği ve Bafra Tahıl Üreticileri Birliğiyle beraber yapılan çalışmalarla İyi tarım Uygulamaları 20.000 dekara ulaşmıştır. İyi Tarım Uygulamalarıyla bundan sonraki yıllarda da aynı şekilde artarak devam edecektir.

BAFRA DA KKYDP MAKİNE EKİPMAN DAĞITIMI

2009 yılı Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı kapsamında Makine ve Ekipman alımları desteklenmesi programı çerçevesinde Bafra ilçemizde % 50 Hibe desteği ile alınan tarım alet ve makinelerinin teslim töreni düzenlendi. Teslim törenine Samsun Milletvekili Ahmet YENİ, Teşkilatlanma ve Destekleme Genel Müdürümüz Mehmet TAŞAN, İl Müdürümüz Kadir İSPİRLİ ile idari ve mülki erkân katılmıştır. Hibe desteğinden yararlanan çiftçilerimize törenle belgeleri verilmiştir.

Tören sonrası Teşkilatlanma ve Destekleme Genel Müdürümüz Mehmet TAŞAN İl Tarım Müdürümüz Kadir İSPİRLİ ile birlikte Terme İlçesi Hüseyinmescit Beldesinde kurulu bulunan Hüseyinmescit Tarımsal Kalkınma Kooperatifine ait Damızlık Süt Sığırtısı işletmesinde incelemelerde bulundu.

YATIRIMLARDA YENİ TEŞVİK SİSTEMİ TOPLANTILARI

Samsun Ticaret ve Sanayi Odası'nda, "Yatırımlarda Yeni Teşvik Sistemi" isimli toplantı düzenlendi. Düzenlenen toplantıda ilk olarak konuşma yapan Samsun Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Salih Zeki MURZIOĞLU, Samsun hakkında kısa bir teşvik değerlendirmesi yaptı. Samsun'un her zaman teşvik dışında bırakıldığını belirten MURZIOĞLU şöyle konuştu: "Samsun, geçmiş yıllardan bugüne değin umduğunu teşviğe ulaşamadı. Ticaret ve Sanayi Odası olarak başlattığımız bu yeni çalışma ile yatırım yapmak için Samsun'u değil de başka illeri tercih eden yatırımcıyı Samsun'a çekmek ve Samsun'u yatırım konusunda dikkat çekici bir il haline getirmek öncelikli hedeflerimiz arasındadır." Dedi. Daha sonra sırasıyla Hazine Müsteşarlığı Teşvik ve Uygulama Genel Müdürlüğü Daire Başkanı Mehmet Yurdal ŞAHİN ve Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Teşkilatlanma ve Destekleme Genel Müdürü Mehmet TAŞAN bir konuşma yaptılar. ŞAHİN "Yatırımlarda Devlet Yardımları hakkında bakanlar kurulu kararı" ve sektörel ve bölgesel teşvikler hakkında katılımcılara bilgilendirme yaptı. Daha sonra söz alan TEDGEM Genel Müdürü TAŞAN Tarım ve Köyişleri Bakanlığının genel olarak desteklemelerini anlatarak Samsun'da yapılan Kırsal Kalkınma Yatırım Projeleri ve Tarımsal Kalkınma Kooperatiflerine uygulanan hayvancılık projeleri hakkında bilgiler verdi. Samsun'da 2003 yılına kadar 3 kooperatif projesine destek verilmişken 2003 yılından sonra 31 kooperatif projesi desteklenerek bu projeler için şu ana kadar cazip şartlarda yaklaşık 23 milyon TL kredi kullandıklarını ve KKYDP kapsamında da 40 adedi tamamlanan ve 15 i de devam etmekte olan toplam 55 yatırımcının tarımsal sanayi amaçlı projesini ve ayrıca yaklaşık 1350 çiftçinin ihtiyaç duyduğu makine ekipmanın % 50 hibe ile desteklenerek Samsun'a yaklaşık 15 milyon TL hibe kaynak aktardıklarını vurguladı.

Aynı gün saat 17.00 da Karadeniz Sanayici ve İşadamları Derneği (KASİAD) tarafından "Samsun ve Teşvik" konulu panel düzenlendi.

"Samsun ve Teşvik" konulu panel Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Teşkilatlanma ve Destekleme Genel Müdürü Mehmet TAŞAN, Hazine Müsteşarlığı Teşvik ve Uygulama Genel Müdürlüğü Daire Başkanı Mehmet Yurdal ŞAHİN ve Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Uzmanı Kerem AKDAG tarafından verildi. Panelde katılımcılara kırsal kalkınma destekleri, yatırım teşvikleri ve İPARD programı konuları hakkında bilgiler verildi. Toplantıda bir konuşma yapan TAŞAN, KKYDP çerçevesinde Tarıma Dayalı Yatırımların Desteklenmesi tebliği ile amaçlarını; tarımsal faaliyetler için geliştirilen yeni teknolojilerin üreticiler tarafından kullanımını yaygınlaştırarak; daha kaliteli ve pazar isteklerine uygun üretim yapılmasını sağlamak şeklinde açıklayarak, üreticileri uluslararası düzeyde rekabet edebilir bir düzeye getirmek istediklerini vurguladı. Ülke ekonomisinde tarımın önemli rolü olduğunu ve insanların üçte birinin geçimini tarımla sağladığının altını çizen Taşan, üretim kadar tüketim safhalarının da bireylerin ekonomik girdilerine etki ettiğini açıkladı. KASİAD Toplantı Salonu'nda düzenlenen organizasyona KASİAD Yönetim Kurulu Başkanı Abdurrahman HACIKERİMOĞLU, Karadeniz Sanayici ve İşadamları Derneği Federasyonu Yönetim Kurulu Başkanı Osman REİS, Tarım İl Müdürü Kadir İSPİRLİ, iş adamları, yatırımcılar ve sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri katıldı.

ÖLÜMCÜL KENELERE KARŞI EĞİTİM ÇALIŞMALARI

Her yıl onlarca kişinin hayatı kaybetmesine neden olan Kırım-Kongo Kanamalı Ateşi (KKKA) hastalığı, etkeni virus olan bir enfeksiyon hastalığıdır. Hastalığın etkeni olan virüsü taşıyan keneler; yabani hayvanlar, çiftlik hayvanları ve insanlar arasında virüsün taşınmasına ve çoğalmasına aracılık etmektedirler. İnsanlar, kene tutunması veya kenenin tutunmuş olduğu evcil hayvanın kan ve dokuları ile temas etmesi sonucu hastalığa yakalanırlar. Hasta insanların kanlarıyla kontrolsüz temas ile insandan insana hastalığın geçmesi de söz konusudur.

Kırım-Kongo Kanamalı Ateşi (KKKA) ile ilgili olaylar başlamadan önlem alındığı takdirde etkili sonuçlar alınmakta, daha sonra yapılan müdahalelerde etkinlik azalmaktadır. Kırım-Kongo Kanamalı Ateşi (KKKA) hastalığı ile mücadele için 3 aşamalı bir plan öngörülmekte olup, bu yöntemler, direkt kenelerle mücadele, bilgilendirme ve tedavi olarak sıralanmaktadır. Bu yöntemler içerisinde de en etkin yöntemin bilgilendirme olduğu belirtilmektedir.

Bu kapsamda; 2009 yılında da Kene Mücadelesi için gerekli tüm hazırlıklarımız tamamlanmıştır. İlimizde KKKA Hastalığı ile ilgili olarak 50000 adet broşür ile 3000 adet afiş bastırılmış ve bu afiş ve broşürler eğitim faaliyetlerinde kullanılmak üzere İlçe Tarım Müdürlüklerimize dağıtılmıştır. Tüm İl, İlçe ve köy merkezlerimizde eğitimlere bütün hızıyla devam edilmektedir.

1 Mart 2009 tarihi itibarıyla başlayan Programlı Şap ve Kuduz aşılama çalışmaları beraberinde kampanyalı kene mücadele çalışmaları da başlatılmıştır. Sağlık Bakanlığı yerel teşkilatlarınca riskli olarak belirlenen yerlere öncelik verilmek üzere Samsun İl'i'nde mevcut olan **299.090** büyükbaş hayvan ile **165.736** küçükbaş hayvanın ve bunlara ait **98.072** adet hayvancılık işletmesinin Mart-Eylül ayları arasında 2 defa olmak üzere ilaçlanması planlanmıştır. Bugün itibarı ile **150.828** büyükbaş ve **43.020** küçükbaş hayvan ilaçlanması gerçekleştirilmiştir olup çalışmalar devam etmektedir.

3. SAMTARIM 2009 FUARI

Karadeniz ekonomisi, tarım ve tarıma dayalı sanayi ağırlıklı bir yapı gösteriyor. Karadeniz'in en gelişmiş ve en modern şehri olan Samsun'un da büyük ölçüde tarıma dayalı olan ekonomisini, geliştirmek ve uluslararası platforma taşımak misyonu ile yola çıkan SAM-TARIM Samsun Tarım-Hayvancılık, Ziraat Donatım ve Gıda Fuarı, 30 Eylül – 3 Ekim tarihleri arasında ilimizde düzenlenmiştir. SAM-TARIM fuarını düzenleyen Eko Fuarçılık Ltd. Şti., fuarcılık konusundaki deneyimleri, ulusal ve uluslararası ticaretteki bağlantıları, modern bakış açısı, güçlü altyapısı ile Türkiye'nin önde gelen firmaları arasında yer almaktadır. Karadeniz'in iki önemli üretim merkezi olan Kızılırmak, Yeşilirmak ovaları ve Terme Ovasının da içinde bulunduğu sahil kesimi ile kısa bir mesafede bulunan Tokat-Amasya-Corum-Sinop-Giresun illerini kapsayan geniş üretim sahalarının merkezinde düzenlediğimiz SAM-TARIM Samsun Tarım-Hayvancılık, Ziraat Donatım ve Gıda Fuarı, çok yüksek bir pazar gücü sunmaktadır. Ayrıca Karadeniz'in karşı kıyısındaki (Rusya-Ukrayna) komşularımıza olan yakınlığı ile SAM-TARIM geniş bir coğrafyaya hitap etmektedir. SAM-TARIM'in en önemli amacı Samsun'u Karadeniz'in tarım üssü yapmaktır.

Bu amaçla düzenlenen SAM-TARIM Fuarı Tarım ve Köyşeri Bakanlığımızca da desteklenmiş olup Samsun İl Tarım Müdürlüğü olarak 12.02.2009 tarihinde yapılan bir protokolle ziyaretçi sponsoru olarak görev almıştır.

Ziyaretçi sponsorluğu çerçevesinde ilimiz tüm ilçe ve köylerine ulaştırmak üzere afiş ve broşür dağıtımı, tüm ilçelere pankart asılması, Ziraat Odaları ve Üretici Birlikleri başta olmak üzere tarımsal örgütlere duyuru yapılması, çevre illere de fuarın duyurularının yapılması gerçekleştirilmiştir. Ayrıca fuar organizasyon firması ile görüşülerek ilçelerden ve civar illerden gelen ziyaretçi araçlarının yakıt masrafları karşılanmış olması, ziyaretçi sayısının artmasına katkı sağlamıştır.

Yine fuar firmasının birlikte düzenlenen protokol kapsamında Samsun İl Tarım Müdürlüğü, Samsun Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, Karaköy Tarım İşletmesi Müdürlüğü ile Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü kurum faaliyetlerini tanıtmak amacıyla stand açmışlardır.

Fuarın yapıldığı günlere denk gelen 30 Eylül 2009 günü TRT tarafından düzenlenen ve canlı yayımlanan Bu Toprağın Sesi Programında fuar çalışması gündeme alınmış ve taraflarca tartışılmıştır.

1200 metrekare kapalı, 3000 metrekare açık alanda olmak üzere toplam 4.200 metrekare alanda fuar düzenlenmiştir. Fuar süresince 72 firma tarafından stant açılmış olup bunların içinde 10 adeti dolaylı olarak fuara iştirak eden yabancı katılımcıdır. Ayrıca fuar süresince belirli saatlerde fuar görevlilerince belirli saatlerde numaratorlerle yapılan sayım sonucunda 110 yabancı ziyaretçi başta olmak üzere 14.000 ziyaretçi fuara gelmiştir.

2009 yılında üçüncüsü düzenlenen SAM-TARIM 2009 Fuarı ilimiz ve bölgemizde gittikçe artan ilgi görmektedir, standımızı ziyaret eden çiftçilerle yapılan birebir görüşmeler de bu durumu teyid etmektedir. Özellikle ilimizde yaygınlaşması yönünde il müdürlüğümüzce yapılan yoğun çalışmalar sonucunda bilinçlenen çiftçilerin stand ziyaretlerinde konuya yaklaşımları da önem arz etmektedir.

Gelinen bu noktada ilimizde düzenlenen SAM-TARIM 2009 Fuarı sektör paydaşlarının bir araya gelmesinde, yeni tarım teknik ve teknolojilerinin tanınmasında, geleceğe yönelik yapılacak tarımsal çalışmalarda ufuklarının açılmasına önemli düzeyde katkıda bulunmuştur. Bundan sonraki yıllarda da aynı trendin artan düzeyde yakalanacağına olan kanı güçlenmiş olup fuarın sürekliliğinin sağlanması ilimiz tarımının gelişmesine çok önemli düzeyde katkıda bulunacaktır.

MÜDÜRLÜĞÜMÜZ PERSONELİNE İFTAR YEMEĞİ VERİLDİ

Önceki yıllarda olduğu gibi gelenek haline gelen ve 28.08.2009 Cuma günü verilen iftar yemeğinde İl Müdürlüğümüz çalışanları bir araya geldi. Ramazan coşkusunun paylaşılmasında etken olan iftar yemeğinin büyük katılımı ile gerçekleşmiş, personelin dayanışma ve kaynaşmasına katkı sağlamıştır..

VEZİRKÖPRÜ İLÇESİNDE ORGANİK TARIM PANELİ

15.06.2009 tarihinde Vezirköprü İlçesi Atatürk İş Merkezi Belediye Toplantı Salonunda düzenlenen toplantı saygı duruşu ve İstiklal Marşı ile başladı. Panelistlerden İl Tarım Müdürlüğü Çiftçi Eğitimi ve Yayım Şube Müdürü Dr. Ali Korkmaz, Samsun'da yapılan çalışmalar hakkında bilgi verdi. Korkmaz, "2008 yılında Samsun ili köylerinde köylerinde düzenlenen 18 organik tarım toplantısında 504 çiftçiye eğitim verildi. 2009 yılında da bu çalışmalarımız devam edecek. Yapılan bu çalışmalar sonucunda Vezirköprü ilçesinde ilk etapta Kuyumcu, Develan ve Yolpınar köyleri seçildi ve buğday yetiştiriciliği yapacak 50 çiftçi belirlendi" dedi.

Ondokuz Mayıs Üniversitesi (OMÜ) Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Sezgin Uzun ise, "Organik tarım uygulamalarının en temel amacı, insan ve tüm canlıların ortak yaşam alanı olan dünyamızı korumaktır. Genel amacın dışına çıkacak olursak, bitkilere püskürtülen birçok pestisit besinler yoluyla insan vücuduna alınmakta ve bu maddelerin çoğu kansere sebep olmaktadır. Yapılan araştırmalar, pestisit uygulaması yapılmış gıdaların uygulama yapılmayanlara göre en az dört kat daha fazla olumsuz etki yattığı ortaya koymuştur. Yetiştiriciler aşırı ürün elde etmek amacıyla topraklara kimyasal gübreleri uygulamaktadır. Bu da toprak erozyonuna sebep olmaktadır. Türkiye topraklarının yüzde 15'i verimli topraklar olarak kabul edilmektedir. Türkiye'de her yıl yaklaşık olarak 1 milyar 400 milyon ton toprak erozyonda kaybolmaktadır. Toprağı cansız hale getirmekten kurtaran organik maddelerin toprağa ilave edileceği miktarda verim elde etme isteği toprağın ömrünün uzamasına sebep olacaktır" diye konuştu.

OMÜ Bafra Meslek Yüksek Okulu Öğretim Üyesi Doç. Dr. Ali Kemal Ayan yönetiminde gerçekleştirilen 'Organik Tarım Paneli'ne Vezirköprü İlçe Kaymakamı Erol Karaömeroğlu, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Ziraat Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Sezgin Uzun, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Veteriner Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Hakan Muğlalı, Samsun İl Tarım Müdürlüğünden Dr. Ali Korkmaz, EKOSAM Yönetim Kurulu Başkanı Celil Kurada konuşmacı olarak katılmıştır.

FINDIĞA ALTERNATİF ÜRÜN KİVİ VE BODUR ELMADA TARLA GÜNÜ

Bakanlığımız Yeni Fındık Stratejisi kapsamında Çarşamba ve Terme İlçelerinde fındık üretiminde vazgeçen çiftçilerimiz fındık ürünü yerine alternatif ürün olarak düşünülen ve İl Özel İdaresi imkanları kullanılarak tesisi ettirilen Kivi ve elmada Eğrikum köyünde Ömer ÖNTÜRK'e ait kivi bahçesinde ve Ovacık köyünde Adem ÇAKIR'a ait bodur elma bahçesinde ilimiz İl Tarım Müdürü Kadir İSPİRLİ, İlçe Müdürleri, il ve ilçe teknik personeli ve çiftçilerin katılımı ile tarla günü düzenlendi.

Tarla gününde bahçe sahipleri Ömer ÖNTÜRK ve Adem ÇAKIR "Yetiştiriciliğini yaptığımız kivi ve elmanın fındık ürününe göre şu an itibarı ile karlı olduğunu, fındığını sökerek alternatif üretime geçmek isteyenlere tavsiye ederiz" dediler.

İl Tarım Müdürü Kadir İSPİRLİ ise "Bakanlığımızın yeni fındık stratejisi kapsamında telafi edici ödeme kapsamında olan Çarşamba ve Terme ilçelerinde 2003 yılından beri uygulamaya koyduğumuz kivi ve bodur elma projelerinin fındığını sökmek isteyip de alternatif ürün olarak yetiştirildiğinde karlı olacağını göstermiş bulunmaktayız" dedi.

İÇSULARDA SU ÜRÜNLERİ AVCILIĞI YAPAN BALIKÇILARLA TOPLANTI

Bilindiği gibi, İçsularda su ürünleri avcılığı yapan balıkçı teknelerine 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu gereği İl Müdürlüğümüzce "Gemiler İçin Su Ürünleri Ruhsat Tezkeresi" düzenlenmektedir. Bu kapsamda, Bafra Balık Gölleri(Bafra)' nde 45 adet, Bafra Balık Gölleri (Ondokuzmayıs)' nde 28 adet, Karaboğaz Gölü(Alaçam)'nde 5 adet, Karaboğaz Gölü(Bafra)' nde 15 adet, Altinkaya Barajı(Bafra)'nda 15 adet, Altinkaya Barajı(Vezirköprü)'nda 46 adet, Derbent Barajı(Bafra)'nda 59 adet, Hasan Uğurlu Barajı (Ayvacık)'nda 15 adet, Suat Uğurlu Barajı(Ayvacık)'nda 8 adet olmak üzere toplam 221 adet içsu aracı balık avcılığı yapmak üzere ruhsatlandırılmıştır. Balıkçı teknelerinin ruhsatlarının, yasa gereği her 2 yılda bir vize edilmesi gerekmektedir.

Başbakanlık Denizcilik Müsteşarlığı tarafından hazırlanan ve 21.10.2006 tarih ve 26326 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan İç Su Araçları Yönetmeliği'nin 14.maddesi gereği iç sularda faaliyet gösterecek araçların "İç Su Aracı Muayene Belgesi" ve "İçsu Aracı Çalışma Ruhsatı" na sahip olma zorunluluğu bulunmaktadır. Ancak, yönetmeliğin yayımından bu yana 2 (iki) yıldan daha fazla süre geçmiş olmasına rağmen, iç su aracı balıkçı teknelerinin ruhsatlarının vize işlemleri esnasında istenilen "**İçsu Aracı Çalışma Ruhsatı**" balıkçı teknesi sahipleri tarafından ibraz edilememekte ve su ürünleri avcılık ruhsatlarının vizesi yapılabilmesi ve mağduriyetin giderilmesi amacıyla eğitim toplantısı yapılmıştır. Toplantıya, Denizcilik Müsteşarlığı Samsun Bölge Müdürlüğü'nden GSK Başkanı Hasan ÖZER ve Başklavuz Tahir OĞUZ eğitmen olarak katılmışlardır. İl Müdürlüğümüzce ilgili Belediye Başkanlıkları ve S.S. Su Ürünleri Kooperatiflerine yönelik olarak yapılan toplantıda, belediye ve kooperatiflerin konu ve belgelerin doldurulma usulü hakkında yeterli bilgi sahibi olmaları amaçlanmıştır.

Toplantı, iki oturumlu yapılmış olup, öğleden önce yapılan birinci oturumda "**İçsu Aracı Çalışma Ruhsatı düzenlenmesi**", öğleden sonra yapılan ikinci oturumda ise, "**İç sularda av yasakları kontrolleri ve iç su av araçlarında ağ göz açıklıklarının düzenlenmesi**" konuları görüşülmüştür.

Öğleden sonra yapılan ikinci oturumda, içsularda avcılık yapılan sudak balıkları, kerevitler ve su bitkilerinin (Saz-Kamış) karaya çıkış yerleri belirlenmiştir. Ayrıca ay aracı olarak kullanılan uzatma ağlarının en geç 01.09.2010 tarihinden itibaren tamamen ip ağ olarak kullanılmasına, sazan ağlarının göz açıklıklarının 140 mm, kefal ağlarının göz açıklıklarının 80 mm ve Ekim ayı başından Şubat ayı sonuna kadar kullanılmasına, Ladik Gölünde kullanılan Turna ağının göz açıklığının 90 mm olmasına ve kullanılan tüm av araçlarının İl veya İlçe Müdürlüklerimiz kontrolörleri tarafından markalanmasına yönelik kararlar alınmıştır. Balıkçıların ellerinde mevcut ağların dönüşümünü sağlamak amacıyla ağlar hakkında alınan kararların 01.09.2010 tarihinde uygulamaya konması benimsenmiştir.

TÜRKİYE TARIM HAVZALARI ÜRETİM VE DESTEKLEME MODELİ ORTA KARADENİZ HAVZASI TANITIM TOPLANTISI

Tarımsal kaynakların korunması, geliştirilmesi ve verimli kullanılması temeline dayanan ve Bakanlığımızca yürütülmekte olan "Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeli" projesi kapsamında Ülkemiz genelinde havza bazlı olarak düzenlenen tanıtım toplantılarından Samsun, Ordu, Giresun ve Sinop illerinin bir kısmını kapsayan Orta Karadeniz Havzası toplantısı 10/08/2009 tarihinde saat 14:00 da Samsun İl Özel İdaresi Atakum toplantı salonunda yapılmıştır.

Toplantı; Bakanlığımız TEDGEM Genel Müdürü Mehmet TAŞAN, Vali Yardımcımız Hasan ERSAN, İl Özel İdaresi Genel Sekreteri Aslan KARANFİL, TAD Daire Başkanı Hasan DURSUN, İl Müdürümüz Kadir İSPİRLİ, Ordu ve Giresun İl Tarım Müdürleri, İlimiz Kurum amirleri, Üniversite temsilcileri, ilgili Şube ve İlçe Tarım Müdürleri, sivil toplum ve üretici örgütleri ve oda ve borsa temsilcilerinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir.

Toplantıda İl Müdürümüz Kadir İSPİRLİ, TEDGEM Genel Müdürü Mehmet TAŞAN ve Vali Yardımcımız Hasan ERSAN'ın açılış konuşmalarının ardından Tarım Arazilerini Değerlendirme Daire Başkanı Hasan DURSUN tarafından Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeli projesi tanıtım sunusu yapılarak katılımcılarla soru-cevap şeklinde bilgi alışverişinde bulunulmuştur.

Proje kapsamında elde edilen verilerin veri tabanında işleme sokulması sonucunda 30 adet havza tespit edilmiştir. Asarcık, Kavak, Havza, Ladik ve Vezirköprü ilçelerimiz 18 nolu Yeşilirmak Havzası, İlkadım, Canik, Atakum, Ondokuzmayıs, Bafra, Alaçam, Yakakent, Tekkeköy, Çarşamba, Terme, Ayvaci ve Salıpazarı ilçelerimiz ise 19 nolu Orta Karadeniz Havzası sınırları içerisinde yer almaktadır.

Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeli ile;

- Desteklerin daha etkin bir şekilde kullanılması,
- Arz açığı olan ürünlerde üretim artışı sağlanarak, kamu finansman yükünün azaltılması,
- Doğal kaynakların korunması ve sürdürülebilirliği sağlanması,
- Türkiye'nin AB'ye uyum sürecinde olası gelişmelerin önemli tarım ürünleri üzerine etkilerinin analizinin yapılması,
- Muhtelif senaryolara göre üretim planlamalarının yapılması amaçlanmaktadır.

YEDİĞİNE İÇTİĞİNE
DİKKAT ET
GÜVENİLİR GIDA
TÜKET

Güvenilir gıda, etiketli ve ambalajlı olmalıdır.

Güvenilir gıda, muhafaza ve satış kurallarına uygun olmalıdır.

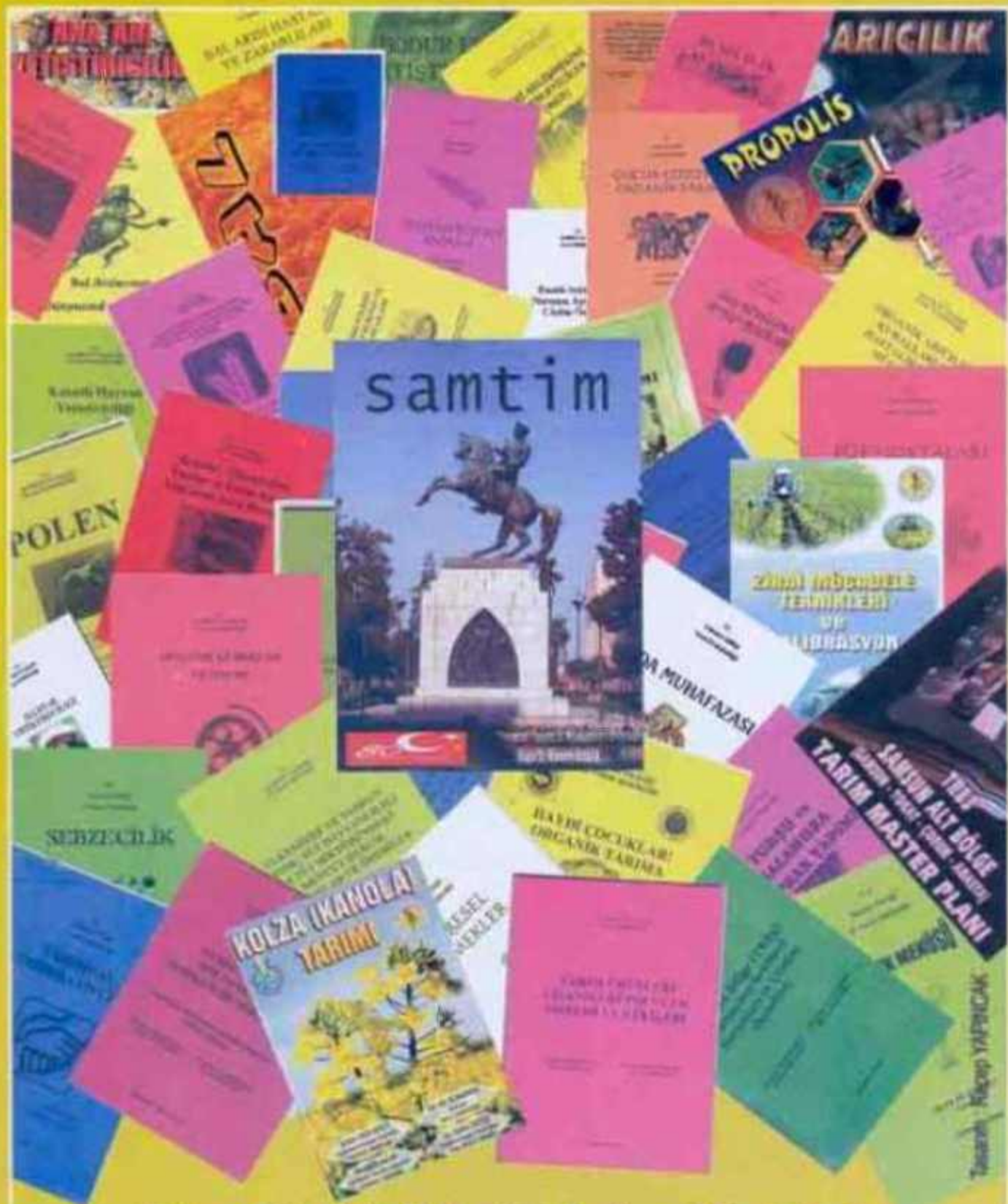
Güvenilir gıda, son tüketim tarihi geçmemiş olmalıdır.

Güvenilir gıda, gereği gibi hazırlanan ve korunandır.

Güvenilir gıda, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'ndan izin belgesi olan, fiziksel, kimyasal ve biyolojik riskleri taşımayandır.

Adres : Kılıçdede Mah. Abdulhakhamit Cad. No:7
55060 - İlkadım / SAMSUN

Tel : 0 362 231 37 00 Faks : 0 362 233 21 63

Web : www.samsuntarim.gov.tr e-mail : cey@samsuntarim.gov.tr